

8yt
Bino

Bino

Бі
БДМИТРО
БІЛОУС

174420

КИЇВСЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
НАУК-БІБ-КА

Видавництво ЦК АКСМУ
«МОЛОДЬ»
Київ - 1960

*Koios
i kykiab*

ПРО ДІЛА КОЛГОСПНІ НАШІ

(Частівки)

Про діла колгоспні наші
Ми вам заспіваєм.
Хай лунає пісня щастя
Над радянським краєм.

Гей, підспівуйте частівку,
Ми вам підіграєм.
Хай лунає пісня щастя
Над радянським краєм.

Орден Леніна прикрасив
Прапор України.
Рідна партія нас кличе
На нові вершини.

Гей, підспівуйте частівку,
Гори і долини.
Рідна партія нас кличе
На нові вершини.

Ми зібрали кукурудзу —
Качан повнозерний.
Як подбаєш — так і маєш,
Як казав Озерний.

Гей, підспівуйте частівку,
Про янтарні зерна.
Як подбаєш — так і маєш,
Як казав Озерний.

Хтось казав, важка культура,
Кукурудза тобто.
Без труда нема плода,
Як казала Хобта.

Гей, підспівуйте частівку,
До ладу примовте.
Без труда нема плода,
Як казала Хобта.

Мого милого недавно
Мов лихий попутав,
Бо він листя кукурудзи
З гарбузинням сплутав!

Гей, підспівуйте частівку,—
Біс його попутав,
Бо він листя кукурудзи
З гарбузинням сплутав!

Ковбаса, як кажуть люди,
То найкраща птиця.
Може той її впіймати,
Хто вміє трудиться.

Гей, підспівуйте частівку,
Грайте, веселіться.
Той достатки добрі має,
Хто вміє трудиться.

Якщо є в колгоспі силос,
Зеленая маса,—
Буде вдосталь у колгоспі
Молока і м'яса.

Гей, підспівуйте частівку
Суми, Львів, Черкаси.
Вдосталь ми дамо державі
Молока і м'яса.

ЗУСТРІЧ

Герою Соціалістичної Праці
ЄВДОКІЇ ДІХТЯР

Як приїхав із столиці
В нашу ланку газетяр
Та й питає в молодиці:
— Вибачайте, ви — Діхтяр?

Опустила чомусь вії,
Посміхнулася: — Овва!
Та тепер же Євдокії
На роботі не бува.

В неї — чули, мабуть, — орден
Та ще й Зірка Золота.
Євдокія дуже горда —
Що тепер їй ланка та!

А дівчата аж очима
Грають, стримуючи сміх.
Газетяр знизав плечима,
Поглядаючи на всіх.

А вона собі вантажить
На машину урожай.
Що ж, дивися, як то кажуть,
Та робить не заважай!

Беручка — і руки вмілі,
Справді варті похвали..
У контору до артілі
Всі увечері зайшли.

І ту саму молодицю
Тут побачив газетяр.
Привіталась, як годиться,
І сказала: — Я — Діхтяр...

— Що ж ви зразу не признались,
Як приїхав я в село? —
Євдокія засміялась:
— Просто ніколи було!..

КОРОЛЕВА ПРАЦІ

Герою Соціалістичної Праці
ЄВГЕНІ ДОЛІНЬОК

Чутка із Боришківців
Лине до Чорткова.
І в самім Тернополі
Лиш про теє мова:

— Гей, підносьте, людоньки,
Чари кришталеві:
Знову зірка випала
Нашій королеві!

І в Москві, і в Києві
Королеву славлять.

Йй в селі Боришківцях
Монумент поставлять.

Чутка ця долинула
До Килини-тітки:
— Йой, та що ж це робигься,
Мої милі дітки?

Тітка по Америках
Хрест важкий носила:
З наймами та злиднями
Знатись їй несла.

Тож прив'яла тітонька
Та й давай журиться:
— Може, об'явилася
Справді вже цариця?..

А старій пояснюють:
— Слава в дні лютневі
Випала Євгенії —
Нашій королеві.

То ж за працю доблесну
Трудівницю славлять,

Йй в селі, у рідному,
Справді буют поставлять.

Ця не з тих, щоб нидіти
В царському палаці.
Долинюк Євгенія —
Королева праці.

Як пшенички зернятко,
Як злотистий волот,
Сяє зірка золотом,
Сяє Серп і Молот...

КОЛІСНИК

В майстерні вже не перший рік
Працює він зразково.
О, дід Михайло — колісник!
Колгоспний, одне слово.
Легкі, дебели ободи,
А спиці — блискавиці!
Таких коліс — район пройди —
Нема. Летять, як птиці!
Наш дід в роботі день при дні —
Та ще ж і як працює!
Підрахувавши трудодні,
Про себе метикує:
«Отак подумать: все увись
Іде, мов буйна парость.
Героєм праці ще, дивись,
Зроблюсь і я на старість.
Була халупа глиняна

Та свита про запас...
А от колгосп Калініна
У люди вивів нас».
Шумить пшениця колосом,
А жито аж гуде,
І раде сонце колесом
По небу вгору йде.
— На вас і вгону нема,—
Часом парторг сварився,
А дід до нього жартома:
— Та ще й не наробився!..
Тут діло тонше волосу,
Тут душу, брат, вклади.
По стуку, як по голосу,
Своє пізнаєш колесо,
Бо цюка влад завжди...
Дід спиці перемічує,
Ладнає ободи.
Медаль його одсвічує —
За доблесні труди!
Хоч там палій по світові
Пускає дим і чад,
Та колесо, брат, дідове
Не крутиться назад!

МИ ЧОТИРИ ШАХТАРІ

(Жартівлива)

Ми чотири шахтарі,
Хлопці браві, юні.
Є чотири в нас зорі,
Чотири красуні.

Парубки на весь Донбас —
Як чотири брати,
Та не знає жоден з нас,
Кому котру брати:

Іван любить Галю,
А Галя Степана,
Степан любить Валю,
А Валя... Івана.

Тарас любить Ніну,
А Ніна Панаса,
Панас любить Зіну,
А Зіна... Тараса.

Від кохання муки в нас,
Сльози ледь не ллються,
А дівчата з нас весь час
Весело сміються:

Із Івана — Галя,
Із Тараса — Ніна,
Із Степана — Валя,
А з Панаса — Зіна.

Ми чотири шахтарі,
Хлопці браві, юні,
Є чотири в нас зорі,
Чотири красуні.

Може б, ви могли сказать,
Як від мук звільниться,
Як дівчат причарувать,—
Як нам пожениться?

СІМ ГАЛЬ І П'ЯТЬ МАРІЙ

На озері Дейнеччині,
На голубій Десні,
Пливуть човни заклучані,
Лунає сміх, пісні...

Та то ж десятикласниці,
Що в ланці бойовій;
Усіх вистав учасниці —
Сім Галь і п'ять Марій.

У береги у спадисті
Б'ють хвилі від човнів,
Пливуть в пориві радості
Ударниці ланів.

Картопельку леліали
Іх руки золоті.
Кореспондент із Києва
Розказує в статті,

Як урожай підвищено,
Як діло йде на лад.
І далі — фото вміщено
Дванадцяти дівчат...

Всі хлопці задивляються
Не без таємних мрій.
А з фото посміхаються
Сім Галь і п'ять Марій.

Бо личком не обижені,
З іскринкою в очах.
Сумують хлопці в Ніжині,
В Полтаві і в Сумах.

Листи з Лубен, з Пирятина
Приходять кожній з Галь:
«Признайся, чи не засватана,
А якщо так, то жаль...»

Листи з Одеси, з Ружина
Йдуть кожній із Марій:
«Пиши, чи не одружена,
Не позбавляй надій...»

Читають на картопельці
Ударниці ланів,
Що пишуть севастопольці,
Що — з Ніжина, з Сумів.

А кожній надсилається
Листів по три, по п'ять.
І в кожнім — що збирається
До неї приїжджать...

В контору йдуть дівчаточка
У голови просить:
— Ой будьте ж нам за батечка,—
Порадьте, що робить?

— Та тут не бачу лиха я,
Хоч я вам і не сват:
Пишіть усім, щоб їхали,—
Чи мало в нас дівчат?..

І смуток... І веселощі...
Прометені стежки...
Усі дівчата в селищі
Готують рушники...

В серцях весняні повені.
Дівчата гідні мрій.
І серед них шановані —
Сім Галь і п'ять Марій.

ПО-КОМСОМОЛЬСЬКИ

Комсомолец Дзюба Владик
Жвавий, непосидливий,
А відносно неполадок
Хлопець просто в'їдливий.

Щойно сипав він докори
Никону ледачому,
Потім глянув — хліб, як море,
Посміхнувся, бачимо:

— Ну, врожай, дівчата й хлопці,
Ми на славу витішим.
Трудодень у цьому році
Буде ваговитішим!

Ось минаємо контору,
Пізно з поля їдемо:
— Ну, дівчата, так котору
Першу заміж видамо?

І до нього тут дівчата
Ладиком та ладиком:
— Це б у Марти запитати
(Марта дружить з Владиком!..)

— Ні, ми сватати не згодні
Марту і за Никона,
Якщо Марта, як сьогодні,
Норми недовикона...

І на неї глянув скося —
Зашарілась дівчина,
Нахилилась, русокоса,
Червоніє, знічена...

Попадись на зуб такому —
Наберешся сорому...
Він представнику райкому
Каже перед зборами:

— Так, нарешті, спромоглися,
Товаришу Чмихало?
Мабуть, здохло щось у лісі,
Що до нас приїхали...

Дзюба наче в око вліпить,
Докір — так заслужений.
Що, як не очима кліпать,
Представник примушений?..

Дзюба вічно у горіні,
В русі безупинному.
Де тюхтій чи несумлінний —
Жалить по-бджолиному.

А бджола шпигне та вкусить —
Ніколи й почухатись.
Кого вкусить, той вже мусить
Значно швидше рухатись...

Отакій юнак, як Дзюба,
Задніх він не пастиме.
Ставмо ж скрізь питання руба,
Будьмо всі зубастими!

ЩО ТАКЕ ЗИГЗАГ?

Ми б хотіли при нагоді
Словом точним, повновагим
З'ясувати, що в природі
Називається зигзагом.

— Тут і складності немає,—
Хтось нам скаже, як ведеться,—
Бо це лінія така є,
Просто — ламаною зветься!

Ну, зигзагами бувають
Злами ліній в діаграмі
(Стан речей там відбивають —
Зріст і спад у кожному зламі).

Ну, буває ще мережка
І вогненна блискавиця.
А бува й людини стежка,—
Тільки треба придивиться.

* * *

В установі «Кінь-копито»
Гнат Коваль часом пиячив.
Що ж Шарахкалу робити?—
Керівник, а не добачив.

Він у главк біжить негайно
Та й питає: «Як тут бути?»
Кажуть: «Ви йому, звичайно,
Постарайтесь дати відчутти».

Тут Шарахкало старанно —
Раз начальство наказало —
Ковалю вліпив догану,—
Дав відчуть... А що як мало?..

Вічно це вагання кляте.
Не зроби — не підеш вгору.

Мабуть, треба добавляти:
Й дав догану вже — сувору.

Тільки ж знов не без турботи.
«Постарайтесь...» чув у главку.
Й Коваля прогнав з роботи,—
Змів — і все, як ту козявку...

* * *

Оббива Коваль пороги
(Вмів Шарахало старатись!),
Оббива й не має змоги
Куди-небудь влаштуватись.

Врешті зважився: «А дай-но
В главк подамся я від скрути».
Розібрались там, звичайно,
Як йому... «дали відчути».

З главку дзвонять в установу:
«Що це?.. Ви кого питали?
Коваля ж ми знаєм!.. Знову
Дров у себе наламали?!»

Знов Шарахало в скорботі:
«Так, начальство наказало —
Поновив я на роботі
Коваля... А що як мало?»

Бо Коваль же тямовитий...
Як я міг прогнати Гната?
Наказали — поновити,—
Певно, будуть піднімати...»

І Шарахало у ліжку
Ніч крутився з переляку,
А на другий день в трудкнижку
Ковалю заніс подяку...

* * *

Він не знає рівноваги,
Йде мов п'яна та людина.
Шлях його — самі зигзаги,
Наче стиснута пружина.

А пружина ж ця як лясне,
Як розправиться в напрузі,

Як Шарахкала хлябасне,—
То вже буде по заслuzі!..

Адже всяк, до правди схильний,
По правдивій піде стежці,
Бо зигзаг не скрізь доцільний,
І красивий — лиш в мережці!..

СЛИМАКОВІ ПРИНЦИПИ

Я знаю, заздрять мені люди:
«От висунувсь Кузьма Слимак!»
А я не б'ю себе у груди
І не кажу, що це не так.

Мені привільно жить на світі,
Бо я в контакті з усіма.
Мене тримають дружби ниті,
У мене й ворогів нема.

І видатні, й номенклатурні —
Для мене братія своя.
Лиш деякі вважають дурні,
Що буцім безпринципний я.

Та їх — до бісового тата,
Коли вони не вміють жити!
Іх, принципових, запитати
У мене аж язик свербить:

«Чи глупаки ви, чи наївні,
Чи вороги собі й сім'ї?..»
Тим і тримаюсь я на рівні,
Що в мене принципи свої.

І їх нікому не змінити,
Бо знаю тезу я одну:
Не їв — ложок не будеш мити,—
Ходи собі, як лин по дну.

А то скажи про щось одверто,
А через рік чи два — біда:
Уже тебе буквально стерто,
Бо хтось тобі та пригада!

В житті ж бувають різні зміни,—
Було отак, а стало так.
«А йди-но, чули навіть стіни,
Що говорив колись Слимак».

«А розкажи нам, чоловіче,
А дай-но, голубе, одвіт...»
Сам час на суд тебе покличе,
Так що немилий буде й світ.

Мовчу ж — і що кому до мене?
І вже не вскочу я в капкан.
Про мене що там хоч, Семене,
Аби, як кажуть, я Іван.

Хай модно це, а чи не модно,
Старий начальник чи новий,
Хай віяння які завгодно,
А я правий. Завжди правий.

Питають щось — кажу: «Ми зважим,
Порадимось, чи так, чи ні».
Хороший вашим я і нашим,
Хороші і вони мені.

Мирон Іллч і Яків Савич —
Запеклі давні вороги —
У мене стрілися віч-на-віч,
Мені обидва дорогі.

Щоб не псувати іменини,
Вони лояльними були,
Всміхались навіть їх дружини
Й за Слимака вино пили.

Хе-хе! Між ними бій постійний,
А я винце із ними п'ю...
Отак роби — і ти спокійний
За себе й за свою сім'ю.

І п'ють на честь мою по штофу
Міцні напої та терпкі.
А ви ідіть хоч на Голгофу,
Як принципіві ви такі.

ЛУКА ЛУКАВИЙ

Брови — стрішки руді.
Щоки випещені.
Стрів дружка на путі:
— Чарку вип'єш чи ні?

Друг не зміг — він причин
Не дошукується.
І про друга вже він
Так відгукується:

— Ну, «большой человек»! —
Це — з іронією.—
З паці — цур йому пек —
Став хавронією...

І очима блука
З-під ostrішків отих
(Із лукавих Лука,
Із насмішкуватих!)

Не буває Лука
Задерикуватий,
В нього вдача така
Підгарикувати.

Фейлетона уздрів —
Вас там згадується:
«Погорів! Погорів!»
Не нарадується.

Як забити вам клин —
Все докопується,
Бо від заздроців він
Ледь не лопається.

Сік би голову вам,
Бив кинджалищами.
А стріча — співчуттям,
Навіть жалощами.

Він муриче бува,
Ходить кішечкою.
Кусь — і зубки схова
За усмішечкою...

Талану чоловік
Був природженого,
Ще й від лиха навік
Огородженого.

Мина Юр'євич — зав.
Він — гроза. Не з хлоп'ят.
А Лука все лизав
Мині геть аж до п'ят.

А Лука встав і ліг
В Мина Юр'євича.
В нього діяв, як міг,
За підбурювача.

Став на вас шепотіть
Та набріхувати —
Вже й догана летить,
Щоб вас «виховати».

Хоч у мить отаку
Ви й задумаетесь,—
Запідозрить Луку
Не додумаетесь...

.

Тут конфлікт щось не той,
Не закінчений,
Бо чому ж наш герой
Не розвінчаний?

Так не був же Лука
Задерикуватий,
В нього й звичка така —
Не викрикувати.

Репутацію мав
Непідмоченую.
А душа у Луки
З червоточиною...

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ПЕРЕЛЯК

Колись надворі на рядні
Петрусь цяцьками грався.
Аж ось — хрю-хрю! — і він свині
На смерть перелякався.

— Іч, паця-кака! Ма-мо! Ма-а...—
Рсвів Петрусь без тямі.
— Чу-чу!.. Взяла б тебе чума...
Іди, синок, до мамі...

І крику там було й плачу,
І згодом ще мороки:
Петрусь вві сні кричав «чу-чу»
І заїкавсь три роки...

А потім ріс Петрусь і став
Здоровим, слава богу.
І заїкався перестав
І вийшов на дорогу...

Тепер Петро наш керівник
В великій установі.
А переляк хоч зовні й зник,
Та в душу вріс Петрові.

Простий дитячий переляк
Зробивсь — відповідальним.
Терпимим для Петра сяк-так,
Для інших же — печальним...

На службу чесний чоловік
Просився,— знає справу.
Петро Сахно «в анкету вник»
І відхилив заяву.

Подай прародичів йому
Від самого Адама.
А то отак, гляди, прийму,
А в нього десь там пляма...

Друг — помилково у біді.
І ось Петро за свідка
У суд прийшов та до судді:
— Я з ним стрічався зрідка...

Сахавсь, одхрещувавсь Петро,
Хоч знав його з дитинства.
А друг робив йому добро,
Не ждав від нього свинства.

Тут совість штовх Петра під бік:
«Ти ж боягуз, це зрада!
Скажи, що чесний чоловік...»
Так ні, в Петра ж посада!..

«Та я... не будь я керівним —
Я б не вагався й трішки,
Як у дитинстві, йшов би з ним
Хоч на край світу пішки...»

Сахно трусивсь, як цуценя
Десь перед звіром диким...

.
От що зробила та свиня
Із бідним чоловіком!

Дитячість мила всім завжди,
Та не керуйтесть нею.
Свині злякався — півбіди,
Біда — як став свинею.

**ПРО ВУЗЕНЬКЕ ВІКОНЕЧКО
ТА ПУЗАТЕ СОНЕЧКО**

Сам
Персона
Завтовшки з солідний куль,
А її він веде,
Як персоночку.
Тут вона ніжно так:
«Потримай ридикюль,
Потримай,
Мое сонечко!»

Стріли знайомого — не дивина.
Сонечко каже: «А в мене новина:
Знайомтесь — моя жона».
А вона

Могла б тому сонечку
Бути і за донечку...
Справді,
Дома в сонечка
Є синок і донечка.

Сонечко моментами
Їх згада, помріє...
Платить аліменти їм.
(Світить, та не гріє!)

Він,
Округлий товстун,
Для персоночки нуль,
Хоч і дуже з ним ніжна персоночка.
І побожно несе він її ридикуль,
І ростуть собі роги
У сонечка.

Шлюб нерівний, говорять?
Нема почуття?
Він своїм задоволений місцем!
Йде пузатее сонечко
В орбіті життя,
Тільки лисина світить місяцем.

Кажуть, мрії вона погубила хороші?
Гасне врода й міняється вдача?
Йй — плювать.
В неї мавпяча шубка, і гроші,
І лискуча машина, і дача...

Часто думає він:
«І до мене в віконечко
Щастя, нарешті, прийшло».
Часто дума вона:
«Все вже є. Тільки б сонечко
Швидше навіки зайшло!»

НАЧИТАНИЙ СПІНІНГІСТ

(Рибальська усмішка)

Чи не доводилось вам, друзі,
в селі чи десь край міста
стрічать біля ріки на лузі
рибалку-спінінгіста?

Увесь обвішаний снастями
(на трьох було б їх досить),
він закидає до нестями,
неначе сіно косить.

В зелено-сірих шароварах,
ось він, як на портреті:
від сонця — в темних окулярах,
у синьому береті.

Література в нього всяка
набита у торбину:
як мусить риба йти на гака,
а як — у ятерину.

І все він знає, мов абетку,—
як і ловить, і смажить.
Взяв навіть безміна-рулетку,
щоб рибу змірять, зважить.

Закине, петлі півгодини
з катушки помотає,
а потім спінінга відкине,
посібника читає:

«Коли почепиться велика —
завбачуйте помилку:
тягти не кваптесь, хай посмика,—
слід попустити жилку».

І ледве встиг сприйняти пораду,
дохідливу і просту,
коли на річці щось позаду
як плюсне біля мосту.

Схопивсь та кидь блешню спрожогу —
аж свиснула в польоті,
понад стовпами, на дорогу —
й гойдається на дроті.

І хлоп'яків, як цяцька, вабить,
навколо дяді скачуть:
— То, дя', щасливе місце, мабуть,
рішили ви позначить?

А дядя, змірявши очима
малечу ту бідову,
взяв блешень з сумки за плечима
і закидає знову.

Блешня летіла неохоче,
та булькнула до діла:
в руках він чує — щось тріпоче,
аж жилка забриніла.

Взяло! Взяло! Крути несхибно!
Ах, просто молодчага!
Та він читав, що тут потрібна
спортивна рівновага.

Так, так, він має на увазі,
що автор десь маститий
писав, що «у подібнім разі
слід жилку попустити»...

І тут як затрудило в руки:
— Бух!.. — шука робить «свічку» —
і вже ні спінінга, ні шуки,—
усе пішло у річку.

Об землю зо зла кидь (не шапку,
а свій отой беретик).
Він був — над «і» поставим крапку —
рибалка-теоретик...

Усе, що сталось, це — наука:
він час і снасті губить.
Аж виявляється — і шука
начотчиків не любить!

ЯК МИНА КРУТЬ КОРМИ ЗАГОТОВЛЯВ

«Годі стягнення хапати
За надії та годівлю,
Буду я інакше дбати
Про зимівлю й заготівлю!»

Мина Круть, особа здібна,
Стиль Галушки взяв до тями:
«Справна цифра нам потрібна,
А кінці зведем з кінцями».

Голова від слів до діла
Приступив — і закрутилось:
Вже стара солома пріла
Йде по зведеннях як силос.

Підноготна невідома,
Та в графі якимось чином
Звичайнісінька солома
Преспокійно стала... сіном.

Коли пізня осінь згасла,
Згідно стосам паперовим
Круть звелів солому в ясла
Замість сіна дать коровам.

А доярка тітка Варка —
Ну й шпарка, гостроязика! —
Каже: — Мино, буде сварка,
Буде сварка, ще й велика.—

Та єхидно так до нього:
— Чи в корів моїх оскома,
Що не втнуть сінца такого,
Чи збагнули, що солома?

Щоб подумали, що сіно,
Як велять їм циркуляри,
Начепи хіба що, Мино,
Їм зелені окуляри...

ЯК РУДАНСЬКОГО СКОРОТИЛИ ПО ШТАТУ...

Знає весь Райкудкудак,
Дуже добре знає:
Їхній зав Панас Мудрак
Випить полюбляє:

Був недавно ювілей
В цім Райкудкудаці.
Скільки там було людей,
Вславленик у праці!

Пив шампанське весь актив,
Бризки — аж до стелі.
А Мудрак за всіх жлуктив
Пунші та коктейлі.

Доливав до коньяку
І лікери й вина.
— Ти б туди ще дьогтику,—
Морщилась дружина.

— Цить, бо ти, як кулет,
Так і строчиш всюди,
Мій псуєш авторитет,
А навколо ж люди...

Жінка: — Годі пить... Облиш! —
Він їй: — Тихше, Ніна! —
І пішло: «Шумел камыш...»
«Ой цвела калина»...

Вздрів на другий день Мудрак
«Шарж» у стінгазеті.
І себе відчув він так,
Наче на багнеті.

На малюнку — чоловік
Має вигляд бочки:
В горло йде смоли потік,
А під цим — рядочки:

«Раз на мові ксьондз казав:
«Не впивайтесь, люди!
На тім світі вам смєла
Замість вина буде...»

Спив їден смоли: «Гірка!..
А все ж не тужити:
Як втягнеться чоловік,
То й те буде пити!..»

— Що за натяк? — мовив зав.—
Випад хуліганський!
І під віршем прочитав
Підпис — С. Руданський.

Виклика Мудрак Панас
Секретарку Стеху:
— Хто Руданський тут у нас?
Із якого цеху?

Об'явився віршомаз!
К бісовому тату!
Завтра ж вивісьте наказ —
Скоротить по штату!..

А МЕТА БУЛА НЕ ТА

Колись, товариші, було
Як їду я з райкому
Чи то в містечко, чи в село —
Та прямо, як додому.

Мене піснями зустрічав
На площі репродуктор...
І кожен справи підганяв:
Мовляв, прибув інструктор!

Вже скоро вісім літ мине,
Як я в подібній ролі.
І, як інструктора, мене
Бояться в комсомолі.

Там хтось актив не сколотив
І з'їхав з аванпосту,
Там десь немає директив,
А там немає росту...

Мабуть, такий у мене дар —
Все бачу, що несправно...
Послав мене наш секретар
В один колгосп недавно.

— Там є чимало справжніх див!
Поїдь, товариш Голик!..
І ось я їздив скрізь, ходив,—
Хоч би один недолік!

Хоч би хто внески не сплатив
Чи був десь не на місці.
А то: весь колектив — актив,
І все кругом на двісті...

Ще скажуть: слабо підійшов
(А ти із ніг тут падай!),
Ну, як це хиб я не знайшов?
Хоч сядь оце й вигадуй!

Хай тут не я, а ви були б —
В райкомі буде подив:
«Сам Голик був... і раптом хиб
І він не познаходив!..»

В райком прибув я. Секретар
Суворо поглядає,
Мене аж кинуло у жар,
Зітхнув я: — Хиб... немає...

— То, кажеш, пошуки пусті
І хиб немає, значить?
Отож і мав я на меті
Послать тебе, щоб у житті
Ти вчився й гарне бачить!

ЗАКОХАНИЙ

В клубі Ваня Говоруха,
Культосвітній працівник,
Закохавсь по самі вуха
У Галину Боровик.

Та любив дівчину згідно
Правил власного життя.
Чи ж зітхать, мовляв, солідно,
Розкривати почуття?

Бути більш як півгодини
На побаченні не слід.
І тому він до Галини
Був у пристрасті, як лід.

Досить стримано дав слово,
Що, мовляв, у парку жди:
— Буду там обов'язково,
Пунктуальний я завжди...

Вийшла, вийшла дівчинонька,
Стала в парку, при вербі:
«Де ж це мій затятий шпонька?»
Посміхнулася собі.

А на другий вечір, гнівна,
З ним зустрілась: — В чому річ?
— Та причина об'єктивна —
Засідали цілу ніч...

Тут як випалить дівчина:
— Ось що, голубе ти мій,
Об'єктивна ти причина —
І заходити не смій!

В небі місяць сяє мрійно,
Тихі верби шу-шу-шу...
— Ну, так, мила, офіційно
Вийти заміж я прошу...

І хотів обнять смагляву,
А вона немов на зло:
— Ні, подай мені заяву,
Офіційно щоб було!..

І НА ЗАХОДИ Є ЗАХОДИ...

В деяких райкомах комсомолу повсякденна виховна робота з молоддю підміняється всілякою писаниною...

(З газет)

На столах паперів стоси,
За вікном акація
Все шепоче: хто се, хто се
День і ніч за працею?

Відчиняйте швидше двері
Неба синій повені.
А чи ви там до паперів
Назавжди приковані?

Секретар же у райкомі
З досвіта й до заходу,
Вірний крапці, вірний комі,
Намічає заходи.

І встає лиш в тому разі,
Коли всі намічено
І по пунктах на бумазі
Всі їх перелічено...

Прагне юнь завжди нового:
Матч, похід призначено...
— Ні, по заходах такого
В нас не передбачено...

Тиждень книги. Взяти участь
Треба комсомолові.
Слід би виявить рішучість,—
Секретар за голову:

— В нас ця справа не готова —
От би знати загодя!
Та про це нема ні слова
В жоднім нашім заході!

Тут заходить чорноброва
Дівчина в жакетику.
Про любов веде розмову,
Про мораль, про етику.

— Ви пробачте,— він їй чемно,—
Та з любов'ю вашою
Ви прийшли сюди даремно.
Це ви там... з мамашею...

В цім, шановна, я зарані
Вам відмовить змушений.
Встав, подібний до тарані,—
Отакий засушений.

Ще й додав, щоб нагадати,
Що вона з непроханих:
— Може, заходи складати
Нам ще й для закоханих?..

...Якщо став хто, добрі люди,
На цей шлях ризкований,
То звільніть, нехай не буде
Заходами скований.

ДИВНИЙ СОН

Коли до нього не зайді —
Чи в гості, чи у справах,—
Книжки покаже він завжди,
Та ще в яких оправах!

Товстезну з шафи дістає
Й рече не без зухвальства:
— Така, брат, тільки в мене є
Та у мого начальства.

Нам жить із книгою в ладу
Положено по штату.
Читав чи не читав — знайду
І нюхом я цитату...

А прочитати щось — йому
Все не було нагоди.
І не минув, мабуть, тому
Недавньої пригоди.

Він сів, схилившись над столом.
Безгомінь вечорова.
Аж гульк — іде з полиці том —
Том творів Гончарова!

Ну що це, справді — сон чи яв?
Лунають його кроки
І голос: — Рік я... два стояв...
Це ж доки буде? Доки?

Хазяїн зблід: — Та я... та ми... —
І двері взяв на засув.
А з шафи знов ідуть томи —
Шевченко і Некрасов.

— Та й ми стояли років сім,
Але надії марні...
А нас чекає кожен дім —
Ходімо до книгарні!..

...І він — прокинувся. Дивний сон!..
І явно не до шмиги..
Звичайно, це — хороший тон,
Коли в кімнаті книги.

Та він байдужий був до книг,
Лиш висмикав цитати,
Забувши зовсім те, що їх
Ще ж треба і читати.

ФЕЙЄРВЕРК

Невблаганний на трибуні
Комсомолец Марко Дронь.
В залі сяють лиця юні:
Ну, не хлопець, а вогонь!

Часто ми з трибуни чуєм
Запальні його слова:
— Так давайте ж попрацюєм
Засукавши рукава!

Діячем він став шаленим,
В бойове ввійшов ядро,
І обрали його членом
Комсомольського бюро.

Ось де простір є дерзати,
Коли ти гориш увесь!
В Марка ж толку — слід сказати —
Не завжди ви доб'єтесь.

Треба виділити кращих
На змагання у плавбі.
Марко наш це діло — в ящик,
Сів та й думає собі:

«Та чи нам роботи мало?
Це щоб хтось нам носа втер?
Хай сидять... Торік програли,
Ще програють і тепер».

— Про події міжнародні,—
Просим,— лекцію нам дай.
— В принципі ми,— каже,— згодні,
Та ще встигнемо... Нехай...

Зволікав усюди Марко,
Все пускав на самоплив.
Від шумихи — небу жарко,
А роботу завалив...

На трибуні був гарячим,
А на ділі — враз померк.
Придивилися, аж бачим —
Не вогонь, а фейєрверк!

ДІВЧИНА МОЄЇ МРІЇ

(Розповідь студента)

Кажуть люди: любов підносить,
І мене піднесла була.
Ну, а потім сказала: досить,—
Навіть сорому завдала.

А зустрів же таку, як мріяв,
Ту зустрів я, що нею снів...
Ой, навіщо весняний Київ
Мою мрію тоді здійснив?

Не іду, а лечу на крилах,
І конспектів уже не вчу.
До чорнявих до кісок милих
На побачення я лечу.

Кинув к бісу товстений опус,—
В голові цілий день не те.
У повнісінький сів автобус,
Давлять боки, та це — пuste...

— Що ти, дочко, спішиш: хай спершу
Дама сяде,— гука старик.
— А чого ти роззявив вершу? —
Хтось підняв на старого крик.—

І яка вона в тебе дама?
Це не дама,— стара карга.—
І така розігралась драма,
Що мені мій сусід морга:

— Де беруться такі тигриці?
Ще ж і миле яке лице...
Ох, і сняться ж комусь кислці,
Та не зна, проти чого це!

Я завмер — стид і страм на людях! —
Та чому,— мій сусід не зна.
Тільки чую: у мене в грудях
Обірвалося щось: вона!

Гнучий стан, ніжнобілі руки,
На обличчі усмішка зла.
І ті коси, як дві гадюки,
Промайнули. Вона — зійшла.

Я сиджу, не подавши виду...
Де беруться подібні? Де?!
Ні, я далі, я далі їду!
Хай тепер хоч до ранку жде.

Так оце я таку тигрицю
Полюбив, нею марив, снів?
Як же добре, що ту кислицю
Своєчасно я розкусив!

ЩО ЗА ПТИЦІ?

Що воно ото за птиці —
Вільні всі в робочий час,
У містах, в самій столиці
Козиряють поміж нас?

Що воно то за персона
Йде Хрещатиком — гай-гай!
Ані пава, ні ворона —
Ну, папуга йде, та й край!

У фойє кіно стовбичить.
Плащ — зелене помело.
З піваршина хлястик — личить,
Мов корові те сідло.

Наче клоун той у цирку,—
Жовті дудочки-штанці,
В тих штанцях він, наче циркуль,
Ще й з гирлигою в руці.

Це — Роман, синочок мамин.
Як-не-як, в медичний вуз
Він тримав торік екзамен,
Але стався з ним конфуз.

Понадіявся на підмогу,
Дядь високих протеже.
Дяді дзвонять, б'ють тривогу,—
Провалився він уже.

У очах його зневага,
Йде, гугнить: «Бродяга я...»
Та бродяга не бродяга,—
Трутень він біля роя.

«Хай сидить наш Рома дома,—
Дсбра мамочка жує,—
Можна жити й без диплома,
Поки папа й мама є...»

І навіщо парту в школі
Він займав аж десять літ?
Не в заводі він, не в полі,—
Йде в життя, як пустоцвіт.

Одяг кольору папуги
Лопотить навстріч вітрам...
Із таких ростуть хапуги,
На такого — глянуть страм.

Річ не в тому, що на вітрі
Плащ крикливий шелестить,—
Справа в тому, що в макітрі
В нього вітер аж свистить.

ІЛЬКО-ХВАЛЬКО

— Чули ви? Напевне, ні?
Ой мене ж хвалили!
І уваги вже мені
Стільки приділили!

Вдруге стрів. Ілько наш — франт.
— Що, — пита, — не чули?
Всі увагу на талант
Лиш на мій звернули!

Я ж йому: — Не в тому суть;
Хай ви і не з гірших, —
Я б хотів хоч раз почуть
З ваших уст про інших...

Він же ловить ще когось,
Папірця виймає:
— Це Хома Хомич — аж ось! —
В область посилає.

Я щасливо прослизнув
На олімпіаду.
Всіх за пояс я заткнув
І лишив позаду...

А що їду тільки сам —
Це щоб не ділити
Слави з іншим пополам,
З менш талановитим!

— Ну, Ілько наш і «цабе»!
В нього меж немає,—
Всі говорять,— він себе
Тільки й величає.

Тож сьогодні на Ілька
Надивляйтесь, братця,
Бо вже завтра до Ілька
Вам і не добраться.

Одного б хотів Ілько:
Це — легкої слави.
Всі зовуть його — хвалько,
І не без підстави!

1950

РЕДАКТОР І ПОЕЗІЯ

Ну й редактор був колись у одній газеті!
Музи — й духу не терпів в себе в кабінеті!

Бо для нього як в меню локшина найгірша,—
Так в газеті, як вогню, він боявся вірша.

За ефектністю статей був завжди в погоні.
Вірші ж рідко друкував — і лише «сезонні».

Ось поет зайшов. А він в цигарковім димі:
— Вірш не йде... з простих причин: в мене ж он
озимі...

Другий ось поет влетів,— видно, що в ударі! —
А редактор: — Сто чортів! В мене ж саме ярі!..

Що? На поводку нам будь в капосної музи?
Нас же кури заклують з планом кукурудзи!

Та не всякі ще рядки і на вірші схожі:
Надрукуеш часом їх, а вони... негожі!

Рискувати з кожним днем? Та нема резону —
Ще за вірші попадем десь до фейлетону!

Потім кайся, визнавай, бий себе у груди.
А утримайсь, не друкуй — так певніше буде...

Так він жив і поживав. Що ж із ним стряслося,
Що тепер лютує, рве на собі волосся?

Тим, що віршів не вміщав, справу лиш погіршив,
В фейлетон за те попав, що боявся віршів!

1950

ДВІ ДОЛІ...

На білім світі жив співець,
Жив і сміявся благородно.
І критик жив, що нанівець
Міг звести легко що завгодно.

Співця він різав без ножа,
Не даючи йому й спочити;
Немов залізо те іржа,
Живцем узявсь його точити:

«У нього й сміх, мовляв, не сміх,
Бо не веселий він і в празник.
Таж він співець селянських стріх,
Люшні дідівської виразник!»

І строчить критик без кінця
(Рука важка, але ж проворна!)
А сміх! А сміх того співця
Так бризкає, мов іскри з горна!

Той сміх в народу на устах,
Він розвіває смутку хмари.
Зате людей проймає страх —
Вони залазять в темні шпари...

Помер улюбленець... Важка
Прийшла пора... Пора прощання.
Лежить співець... І ось терпка
Застигла усмішка остання...

І критик мчить на всіх парах,
Устиг пустить сльозу облесну,
На кавчукових каблуках
Одстояв варту він почесну;

За домовиною пішов,
Шмигнув лестиво поміж люди,
Часом сахаючись, немов
Ось-ось хапнуть його за груди...

Немов ріка, пливе потік
Із міст і сіл, заводів, вузів...
Співець той житиме повік
В мільйонах читачів і друзів.

І біля лицарів пера,
Чия безсмертна правди сила,
Йому, поборнику добра,
Із квітів виросла могила...

А критик, що прожив весь вік,
Мов щур на затишнім горищі,
До сильних протягів не звик
І простудивсь на кладовищі.

І доконала за три дні
Його простуда,— врізав дуба...
І йдуть провулком при труні
Дружина, син та донька люба...

Оскільки ж був він славолюб,
Кохана донька і дружина

Над прахом посадили дуб,
Та всох і він... Стирчить дубина.

Над прахом посадили дуб —
Стирчить дубина...

1956

ПРОСТА КЛАСИФІКАЦІЯ

Отих, від кого йде наруга,
Три категорії всього:
Мій ворог, ворог мого друга
Та ще друг ворога мого.

І ПОВТОРИТИСЯ НЕ ГРІХ

Не раз він скаржився в біді: йому боліло дуже.
А приятель казав на це: повторюєшся, друже.
Та краще повторитися у настрої мінорнім,
Аніж у черствості своїй лишитись неповторним.

МАЙЖЕ ЗА ШЕКСПІРОМ

Із крісла звисока чиновний бузувір
Так дивиться на вас, немов він на Говерлі.
Напевне, про таких писав колись Шекспір:
«Для зла живі і для добра померлі».

ЛОГІЧНЕ

В житті є логіка сувора
Й суворі виміри народні:
Якщо казав ти правду вчора,—
Тобі повірять і сьогодні.

З ЛИЦЯ І НАВИВОРИТ

Коли щось треба — посмішка до вух,
Уважний він, здуває з тебе порох.
Коли такому позичаєш — друг,
А натякни про борг — і ти вже ворог.

МОРАЛІСТ

Мій знайомий, як стара свекруха,
Дивної якоїсь поведенції:
У пороках сам сидить по вуха,
А для інших виріка сентенції!

СТО І ОДИН

Дружба — це достатку ріг,
Сварка — ворогові свято.
Друзів сто — і мало їх,
Ворог — і один — багато.

НОРМАЛЬНО

Пита лукавець: — Як воно жиється?
— Нормально, — я відказую йому
(Сказати «добре» — скаже «задається»,
Сказати «погано» — поясняй чому).

* * *

Хто б не був ти — носа не дери,
Не шкодуй для мандрів підшов.
Де б не був — учися, говори
Мовою людей, куди прийшов.

ПРО ВЕРЕДУ

Вередо, не в тому справа,
Суп гарячий чи холодний.
Найсмачніша в світі страва
Та, котру їси голодний.

* * *

Розлютився — ранить, наче лезом,
А жалкує ледь не все життя.
Кажуть так, що гнів — спочатку безум,
Потім — каяття.

ЖОВТОРОТИЙ ВИРОДОК

Все рідне для стияги-молодця
Дрібницею зробилось раптом сушою:
Учора тільки вилупивсь з яйця,
Сьогодні вже гидує шкаралущею!

ДО СІМЕЙНОЇ ІДИЛІ

Бува таке в сім'ї хваленій —
З ним носяться, як з чиряком:
У десять — чудо, в двадцять — геній,
А в тридцять став він сіряком.

ПРО ПАМ'ЯТНИКИ

І ви затямте, друзі мої милі,
Що пам'ятник і букви золоті —
Не те, що люди ставлять на могилі,
А те, що ти лишив їм у житті.

ПРО ЛЮБОВ

Не втручайся у чужі діла
І запитання не став ревнивого:
Що ти в ній хорошого знайшла?
Що ти в ній побачив особливого?

Таж любов — це сонце, що в житті
Двох людей осяює зсередини
І не може в дивній ясності
Бути комусь третьому передане.

ЦІЛКОМ ЗАКОНОМІРНО

Він був з підлеглими, як звір,
Мав правила єдині:
У всьому йшов наперекір,
Насупроти людині.

І звикли всі. Але коли
Заснув на віки вічні —
Не за труною люди йшли,
А лиш навпроти, стрічні...

ПРО СЕБЕ

І я б то міг кінець кінцем
Писати що завгодно,
Цвірінькати спритним горобцем —
Щоб і модерно, й модно.

Та що, як замість нагород,
Що я такий писучий,
Про мене скаже мій народ:
Цвірінькало ти сучий!

* * *

Переконатися пора:
Зробивши зло, — не жди добра.

НА БИСТРИНІ

Народжена людина для творінь.
Тож не роби нічого неохоче.
Життя тебе жбурнуло на бистринь —
То, мабуть же, чогось від тебе хоче.

Тримайсь, греби, а ні — за мить одну
Відкине тебе геть на міліну.

* * *

Він скаржився тобі на серце на своє:
— Ех, друже, механізм уже здає...—
Ти ж осміхавсь на те: мовляв, хитрує,
Шлях до кар'єри й цим собі торує.
Невдовзі ти стояв коло його труни...
.

А справжні процвітають хитруни!

* * *

Лють нещадно сушить злого,
Юнаку згинає плечі.
А від сміху і в старого
Сяють очі молодечі.

НЕ ХВАЛИСЯ РОДОМ

Не хвалися родом,
Що ти благороден:
Скажуть люди згодом,
Чого сам ти годен.

КВІТ І ПЛІД

Одне дарує плід,
Хоч квітом не красується,
А друге — пустоцвіт,
А гляньте, як хизується!

* * *

Відчувай у думці кожен порух,
Тонко розумій усе навкруг:
Той, хто лає, не завжди твій ворог,
Той, хто хвалить, не завжди твій друг.

СУПЕРЕЧЛИВА НАТУРА

І то ж на світі є така людина:
Холодний розум, серце як льодина,
Працює з холодком, як всі ледачі,
А страви подавай йому гарячі...

ДО РИСИ ХАРАКТЕРУ

Ех, наша заздросте земляцька —
За успіх ближніх жаль і туга!
Ти можеш запекти зненацька
Сусіда, родича і друга.

* * *

Світ білий значно порожніший,
Як друга вірного нема.
Коли ж нема — мізкуй, вирішуй,
Який ти сам (а чи сама),
Бо дружби скарб щонайцінніший
Пильнують люди не дарма!

ДЕЯКИМ ПОРАДНИКАМ

Себе чутливістю ми тішим,
Даєм поради та повчання.
Буває ж часто кориснішим
Зичливе наше невтручання.

ВІРНИЙ СОБІ

Він клявся всім:
«Я — однолюб!»
Бо він один любив
Сім Люб!

Гріх у житті одлежувать,
Жить хитро та облесно,
Бо хліб тоді не зле жувать,
Як він дістався чесно.

СМІХ І ГОРЕ

Той творить сміх, та як пристебне —
Тонке, колюче все, дотепне!
А в того — «га-га-га» утробне,
Таке животне, низькопробне!

НЕ ВИХОДИТЬ З МОДИ

Не капелюх, як Ейфелева вежа,
Не кльош (кравцева послуга ведмежа!)
І не жабо цяцькована мережа,—
Лиш скромність — найчудесніша одежа!

МЕМУАРИСТОВІ, ЯКИЙ СЕБЕ НЕ ЗАБУВАЄ

Його статтю, що тільки вийшла,
Коментувать нема потреби:
Писав він спогади про Вишню,
А вийшли спогади... про себе.

**ВСЯК, СЯГАЮЧИ ВЕРШИН,
МІРЯ ВСЕ НА СВІЙ АРШИН**

Жарт

Е. Станеву

I

Ах, поет! Мудрує, не вгаває,
Завше вводить читача в оману:
У чотири він рядки вкладає
Те, що гідне цілого роману!

II

Ах, прозаїк! Він за носа водить
Читача свого споконвіків:
Аж на цілий він роман розводить
Те, що гідне чотирьох рядків!

АБИ ЩЕ МОВА...

Він автор далеко не перших спроб,
І хватка в романах Собкова.
Всі теми сучасні. Ідея не в лоб.
Цікава сюжетна основа.
А все ж почитаєш — як добре було б,
Аби ще художня в них мова...

УЖЕ Й ЗАРІКАВСЯ

Я довго вивіряв терпіння:
Писать не буду епіграм!
(А тягне — мов курця куріння
Чи алкоголіка сто грам...)

Пером одного та другого
Зачепиш — леле, гріх тяжкий:
Уже, дивися, на самого
На тебе сиплються шишки!

Та що ж робить? Кладеш примочку
І знов береш перо до рук.
І знов рядочок по рядочку
Мережиш і даєш у друк...

ДО ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНСЬКОЇ БАЙКИ

Столиця байки на Україні — Кам'янець.
С. Воскресенко

Столиць і в байки дві повинно бути,
Хоч значно більше байкарів імен.
Так, перша — Кам'янець!¹ А друга? Нуте
Вгадайте: Київ, Харків чи Ромен!²

¹ У Кам'янці-Подільському живе відомий український байкар М. Годованець.

² У Ромні живе його молодший соратник П. Ключина.

СОНЕТ МАЛИШКОВОЇ ДОРОГИ

Суровий Дант не презирал сонета...
А. С. Пушкін

Малишко наш не полюбляв сонета,
Казав: сонети куці ні к чому,
Та не одна в них добра є прикмета,
Як Рильський відповів тоді йому.

А далі ж як стелився шлях поета!
Суремив пісню у вогні й диму,
Стальне перо, подібно до багнета
Гостривши на коричневу чуму,

Пройшов зореві далі, оболоні,
Ніде не був ні в кого у полоні.
І раптом диво з' найдивніших див:

Перед Парнасом в повній силі й змозі
Підступний Аполлон Малишка полонив
Сонетом при Обухівській дорозі.

А У НАС!

- Дюма-батько... Син Дюма...
- А у нас хіба нема?
- Дайте приклад хоч один.
- Бедзик-батько, Бедзик-син!

НА ІВАНА ГОНЧАРЕНКА —

поета і працівника Спілки письменників
з нагоди обрання його:

- а) головою військово-шефської комісії СПУ;
- б) секретарем парторганізації апарату СПУ;
- в) членом парткому СПУ і т. д.

Сто літ, як не ходив на шуку,—
Отак наклала муза руку!

То з нею, вкрай замучений,
Справляв свої «Заручини»,
То підоспів «Матрос Гайдай»,—
Знов їй, чортяці, все віддай!

Тепер же засідать прийшлося —
Й ні до поем, ні до лосося!

НА ОЛЕКСАНДРА ПІДСУХУ

Закінчивши трилогію,
Подумав я з тривогою:
Віддать належне віршеві?
Так тиражі там миршаві!
А кирпу гнути прозою —
Вірш буде під загрозою...
Тож поки в творчій злеті я —
Нехай живе комедія!

ВИЗНАНИЙ ГРАФОМАН

Друкує він за віршем вірш,
Добивсь посади й чину,
Вважає сам, що він незгірш
За Рильського й Тичину.

Пускає в очі нам туман,
Не чуждий поз і масок.
Але класичний графоман —
Це ще не значить класик!

НА МИКОЛУ РУДЯ

«Я не підмайстер і не мниха», —
Писав колись Микола Рудь.
Міг римувать рядочки стиха,
Тепер же зміг роман утнуть.
Та хоч і вірш любов'ю дише
І вкладено в роман любов,
А жаль, їй-богу, що раніше
На прозу він не перейшов!

ПЕГАС МАЄ РАЦІЮ

Пегас у нього вдачі норовистої.
«Бодай би, — каже, — здох, кістьми я ліг,
Ніж бачить, як із помсти особистої
Для епіграм виловлюєш ти бліх!»

НА ЄВГЕНА БАНДУРЕНКА,

що дав назву своїй книзі
«Сміхом колючим»

Якщо я видамсь надто злючим,
Євгене, ти мені пробач:
Чи сміхом ти разиш колючим —
Хай краще б визначив читач!

НЕ ВСЕ ЗОЛОТО, ЩО БЛИЩИТЬ

Епігонам новаторів

Кричать: — Новому давай дорогу! —
І всю увагу зверхмодній римоньці.
А придивиться: та, їй же богу,
Старої музи нові утриманці!

НА ОЛЕСЯ ЖОЛДАКА

з нагоди виходу його книги
«Перевесло»

Почав жнива ти весело.
Коси, коси — часу не гай:
Скрутив тугеньке перевесло —
Так і снопа ж тепер давай!

З УСІХ ШУХЛЯД

Такого ще невтомника
Я зроду не видав.
Він щойно однототника
Подав у Літвидав.

Поштопане і випране
Складає все підряд.
І видає він... в и б р а н е
З усіх своїх шухляд!

ПЕРЕД ДАЛЕКОЮ ДОРОГОЮ...

Тому, хто вирушає добувати
поетичну сіль, дуже полюбляю-
чи «Чумацький Шлях», «чума-
цькі зорі» і т. д.

Перевір перед турне,
Як ти підкувався.
І просте бува складне,—
Віршиками бався,
Та гляди, щоб часом не
Дочумакувався!

МОЛОДИЙ, ТА РАННІЙ

Він пише твори — скороспілки,
Аби вступить мерщій до Спілки.
Та не вивозить скороспілка:
Навряд, чи прийме скоро Спілка.

СУДДЯ ВСЬОМУ — НАРОД, ЧИТАЧ...

Шановні друзі та колеги,
Якщо не таланить, хоч плач,
То знайте: альфи — не омеги,
Суддя всьому — народ, читач.

Хай вас включають в антології,
Хай до небес підносять вас,
Але якщо труди убогії —
Розвіє вітер, змиє час...

А є що цінне — безумовно
Ніхто у вас не відбере,
Хоча б уперто й послідовно
Вас викидали із УРЕ!

ЗАМІСТЬ ЕПІТАФІЇ

Не якісь захмарні мої обрії,
Був я непомітним сячем.
Та хотів я щиро, люди добрії,
Буть не просто хліба з'їдачем.

1966

ВЕЧІР У КЛУБІ

Скрипка грає, витинає:
Ті-ля-ля, сі-ля-ля...
Новосілля хто справляє
Чи весілля гуля?..

Аж гримлять баси у клубі —
Гомін, сміх голосний...
Звуки линуть міднотрубі —
Свято пісні, весни.

Наче в хорі у Вільовки:
То виводять про Москву,
То веселі співомовки,
То частівку бойову.

Тут і Зубов Микита,
І Максим Баламут,
І Марися Блакита,—
Всі ударники тут!

Якщо діло — нам і діло
По плечу, по плечу.
Зробиш діло — гуляй сміло
Досхочу, досхочу.

В танці Зубов понісся —
Тільки приклад бери.
Мов той вихор — Марися
Ще й брати Комари.

**БАЖАЄМ ЩАСТЯ, ЗДОРОВ'Я
ЗИЧИМ!**

Вже стільки весен на Україні
Радянська влада в яснім цвітінні!
Розквітла дружба —
Рясне суцвіття.
Всім добрим людям —
Багатоліття!

Тобі, шахтарю, тобі, ковалю,
Учений сивий і юна ткалю,
І сталеварам,
І будівничим
Бажаєм щастя,
Здоров'я зичим!

Вас, хлібороби, із урожаем
Вітаєм широко й добра бажаєм.
Хай вам здоров'я
Іде пудами,
А ваше щастя —
Росте стогами!

Ми пам'ятаєм «Аврори» гули —
Пани тікали, в морях тонули.
Вернутись вдасться
Паіам плюгавим,
Як стане лисий
Та кучерявим.

Немало били катюг ми хвацьких,
Петлюр нікчемних та скоропадських.
Фашиста били
В його барлозі
І ту гидоту,
Що йшла в обозі.

Вернутись мріють слизькі та спритні
Лакузи панські жовто-блакитні.
Вернутись може
Це кодло злісне,
Як рак варений
В макітрі свисне.

Немало в світі ще є охочих
Пожити коштом людей робочих.
Хай їм ця звичка
Виходить боком,
Виходить боком
Із кожним роком.

Трудящим людям в ці дні величні
Бажаєм миру на віки вічні!
Усім трудящим —
Нового щастя.
А дарможерів
Трясе хай трясця!

Всі українці й брати всі раді,
Хвалу складають Радянській владі.
Цвіте в нас дружба —
Рясне суцвіття.
Щасти ж вам, друзі,
На многоліття!

БОМБА І ВАЛЕР'ЯНКА

Янкі людям без перерви
Довго діяли на нерви.

Задавати ж мусить тон
Всюди їхній Вашингтон.

Ну, і як їм без апломба?
В них же долар, в них же бомба!

Раптом вість, немов багнет:
Ваша бомба — не секрет!

Чи не випили б ви, янкі,
Кілька крапель валер'янки?

1947

ЦЕПНА ПРЕСА

Дивись, як Херст узявсь брехати!
Говорять люди не дарма:
У нього доларів багато,
А честі ні на шаг нема.

Що видно з херстівської преси? —
Брехню, оскаженіння, лють.
Одразу геббельси і гесси
Із шпальт газетних постають.

В Бізонії діставши з склепу
«Майн кампф», що не догриз пацюк,
Ледь Херст не зірветься із цепу,
Щоб світ загарбати до рук.

І через те пішло по світу
На безліч-безліч миль і верст,
Що і дорослі вже, і діти
На злого пса говорять Херст.

С В І Т У — М И Р !

— М_и — за мир! —
іде над світом
хвилею високою.
Паліям несамопитим
Не дає це спокою.
І сидить
на Уолл-стріті
Їхне кодро гадяче.
І сидить собі
на Сіті,
Факелами чадячи.
І збирається
в походи
В атомній істерії,
І готує
на народи
Яди та бактерії.
Гітлер би
схвалив
і в гробі
Їхні дії й наміри,
Душогубки по Європі
І задушні камери.
Не фашист хіба
робив ці
Печі,
крематорії?
Не минути,
людовбивці,

Вам
суда історії!
Ми навік
поріддя враже
Зметемо
лавиною.
— Світу — мир! —
так людство каже
Волею єдиною.
Ви вже землю
уявили
В кайдани закутою?
Нащо вам шукать
бацили,
Стали ж ви
отрутою.
Світ
звели б ви на поталу
Атомними силами,
Все б труїли
капіталу
Чорними бацилами...
Що ж, поріддя ненависне!
Може б, хоч в агонії
Вам згадать було корисно
Про бацил
з Японії?..
Теж були там
войовничі,
Заповзяті,
старані.
І як ви,
прокляті тричі,

Тільки вже

покарані...

— Світу — мир! —

так людство каже

Волею єдиною.

А підеш супроти, враже,

Зметемо

лавиною!..

1950

МАНІЯ ВЕЛИЧНОСТІ

У зухвалості скаженій
Блазень зна своє:
Гітлеру здалось, що геній
Саме він і є.

Він рівня Наполеону,
З левом він рівня.
А розвіяли запону —
Справжнє кошеня.

Перейшла ця чорна пошесть
І за океан.
Там шукає з левом схожість
Трохи інший пан.

Хоче землю проковтнути
Новий маніяк.
Що ж із того може бути,
Те вже знає всяк.

«АМЕРИКАНСЬКИЙ РАЙ»

Президент говорить всюди:
— Не впадайте у відчай.
В наших Штатах, добрі люди,
Не життя, а прямо рай!..

«О Америко кохана,
Ще, здається, жити варт...»
Так у штаті Індіана
У тюрмі гадав Сюард.

Настраждавшись до болю,
Натерпівшись украй,
Ледве випросивсь на волю
Він у той хвалений рай.

Тільки що це? — Безробіття
І страшне зростання цін.
Тут же пекло! Лихоліття!
О, куди потрапив він?!

Шпигунів кружляють зграї!
Стало душно тут йому —
Він аж скрикнув у відчаї:
Заберіть назад, в тюрму!

І у штаті Індіана
Вигляда він знов з-за ґрат:
«О Америко кохана,
Тут миліша ти стократ!»

ДАЛЛЕС - КАТ — УОЛЛ - СТРІТУ
АДВОКАТ

Лазить він по темних норах,
Шпик, святоша і ханжа.
Де він пройде — кров і порох:
Він не ходить без ножа.
Скрізь грабує, де прийдеться,
Кат — бандитів адвокат.
Кому хоче, продається
І дається напрокат!

1950

СВОБОДА... ПАЛІЯМ ВІЙНИ

В Нью-Йорку, далеко в оке-
ані, стоїть статуя Свободи.

З географічного довідника

Товчуть, немов у ступі воду:
Мовляв, свобода є в народу!
Лишили ж... статую одну:
Новим фашистам на догоду
З усіх свобод одну свободу —
Тим, хто розпалює війну!

1950

ПАРАЛЕЛЬ НЕПОВНА

Ще издавна дяді Саму
(І немає в тім чудес!)
Служить папа Пій так само,
Як хазяїнові пес.
А спустити пса із цепу —
Люди матимуть халепу!
Злий, як пес, і папа Пій,
Ватіканський заводій.
Треба десь накласти лапу —
Уолл-стріт пускає папу...
Папа й пес — рівняти їх,
Як ми бачимо, не гріх.
Але дещо, безумовно,
Й відрізняє їх ґрунтовно:
Пес не гавкає облесно
І хвостом виляє чесно.
Папа ж Пій виля хвостом,
Прикриваючись... хрестом!

1950

ЖЕРСТЯНІ НАШИЙНИКИ

У США внесено пропозицію про запровадження медальйонів для дітей, щоб легше було розпізнавати загиблих від атомної бомби.

З газет

Носій фашистських він ідей
Чи голомозий «мрійник»,
Але придумав для дітей
Він жерстяний нашійник.

На ньому ставиться ім'я,
Клас, школа і адреса,
Можливо, це — не знаю я —
Все підказала преса?

Мовляв, як бомби з літаків
Посиплються на Штати,
То буде легше для батьків
Тіла дітей шукати.

Ми бачимо, що «мрійник» цей
У паліїв — до послуг.
Узявся настрахати дітей,
Щоб залякати дорослих.

Та взнали й діти, в чім тут суть,
Як далі ми побачим,
Бо «винахід» той учні звать
Нашійником собачим.

Отак пильніше подивись —
І вже не важко відать,
Що у нашійниках колись
Ті мудрагелі підуть.

Війни призвідців саме в них
За все,
 що непростиме,
Народ, як тих собак цепних,
На ешафот вестиме.

1951

УРВАЛОСЬ!

Містер Бізнес у пенсне,
В кріслі сидячи м'якому,
Дунав: от зіб'ю оскому,
Як війною повійне!

Верещав до сказу він:
— Бомбу атомну я маю!..
Кого хочу, то й лякаю
Чорним привидом руїн.

Бійсь, як Гітлера, мене
Всяк, хто є на білім світі,—
Так горлав на чорнім стріті
Містер Бізнес у пенсне...

Та інакше все пішло:
Раптом він піддався тузі,
Бо в Радянському Союзі
Щось рвонуло, загуло...

Містер Бізнес у пенсне,
Чом лице твоє пісне?

Чом не милий Білий дім?
В інших теж — він ледве всидів —
Бомби є (ще й різних видів!),
Атомний лунає грім!

Розлетілась в пух і в прах,
Провалилася затія.
Атомна дипломатія
Потерпіла
Крах!..

1951

ЗАПРОДАНЦІ

Твоім він сином, Україно,
Не є й не був ніколи ним.
Баришник він, що неодмінно
Гендлює іменем твоїм.

Яка ганебна ця облуда:
Весь вік про тебе він волав
І тридцять срібників, іуда,
За тебе до кишені клав...

Горлав про «неньку самостійну»
І тут же розпинав її;
Платню він мав за це постійно,
Хоч і мінялись хазяї.

Що ж, до смаку йому цей побит...
І він старанно плазував:
За марку Гітлерові чобіт,
За долар Трумену лизав.

А хто за це справляв молебні,
Щоб більше срібників нажить?
Хто справи чорні та ганебні
Сам з піднятим хрестом вершить?

Годованець із Ватікану,
Отой святенний боголюб,
Що має з людських жил сутану,—
Доларолюб і душолюб...

Диявол жовтий — символ віри
Жовто-блакитної сльоти.
Під знаком долара й сокири
Шинкують кровію кати.

Та били ми і далі будем
Карать запродаців-заброд.
Ми гнівно кидаєм іудам:
Вас ненавидить наш народ!

Радянська Україна вільна
В сім'ї братерській розцвіла.
А ворогів жде тлінь могильна
За всі мерзенні їх діла!

1952

НЕ ТЕПЕР, ТАК У ЧЕТВЕР

Аденауер — канцлер з Бонна —
Неабияка персона.
Аденауер — боннський пуп!
В нього шефи — Морган, Крупп...

На одних підметках вміє
Хоч семи панам служить
І в маріонетках мріє
Слави Гітлера зажить.

Тож і робить уряд боннський,
Що диктує вашінгтонський.
Для народу ж бундестаг
Має силу різних «благ»:

Тут у канцлера відмінна
Є система потогінна;
Вміє, що там говорить,
Піт на зиск перетворить.

Ще в прем'єр-міністра з Бонна
Є система «оборонна»:
Щоб народ втягти в війну,
Тягне жили так, що ну!

Взявся він в маріонетках
Ревно долару служить,
На лакейських тих підметках
Слави Гітлера зажить.

Що ж, воно іде до того:
Там, де й Гітлер після всього,
Буде боннський цей прем'єр —
Не тепер, так у четвер!

1953

ЯКБИ СВИНІ РОГИ...

Заморські свині рили, рили...
Та все розвіюється впрах:
Політика «з позицій сили»,
Крутись-вертись, а терпить крах.

Знайти б у атома підмоги,
Когось, диви, злякає десь...
Ото якби свині та роги —
Переколола б світ увесь!

Стає все менше (в тім-то й скруха!)
З війни холодної нажив,
Її тут викликать би духа,
Щоб «дух Женеві» заглушив.

Щоб він відкрив нові дороги
Отак на схід, можливо, десь...
Ото коли б свині ще роги —
Переколола б світ увесь!

Якби всіх німців ошукати,
Та швиденько, мовляв, якби
(Звичайно, втягши їх у НАТО!),
А там — хоч вішайте торби.

Впрягти б усіх в воєнні дроги —
Це ж сила! Що ви смієтесь?..
Ото якби свині ще роги —
Переколола б світ увесь!

ПРАВДА ВІЗ НЕ ПОТРЕБУЄ

У Радянської країни,
У великої сім'ї,
Нині свято — іменини,
День народження її.

Від сімнадцятого року
Небагато літ пройшло,
Славних літ. І вже нівроку,
На весь світ дитя зросло.

Скільки ж круків налітало,
Щоб в колисці задушить
(Та й тепер їх ще немало!),
Але Жовтню вічно жить!

Ходить Жовтень рідним краєм,
Ходить містом і селом.
Ми радієм і гукаєм:
— Слава Жовтневі! Чолом!

Де ж пророки ті огидні,
Що кричали без пуття,
Що не більше як за три дні
Мусить згинуть дитя?

Де ті браві генерали,
Ті попихачі панів,
Що бундючно наступали,
А тікали без штанів?

Де ж і ті, що їхні осі,
Порозстрошувані в прах,
Ще валяються і досі
У Європі по ровах?..

Стільки літ хороші люди
В край наш їздять звідусіль:
З волі доброї прибуде —
Є для нього хліб і сіль.

Є й такі — немовби з миром
Приїжджає — гість як гість.
І таким стає він щирим,
З нами п'є і з нами їсть.

Скрізь його за руку водять,
Наші змірює діла.
Ні на мить із вуст не сходить
Ні усмішка, ні хвала.

Був у нас на Україні,
Був у Латвії, в Литві;
Бачив землі він цілинні,
Був на Виставці в Москві.

А поїхав — у газетці
Появилася стаття,
Що аж жовч із неї ллється
Крізь гарчання і виття:

«Бачить виставку прийшлося —
Та нічого там нема:
Там буряк, гарбуз, колосся —
Бутафорія сама.

Бачив,— пише,— ще дві зали —
Кілька там корів ревло.
Комуністи показали
Їх крізь збільшувальне скло...»

Верне всяку ахінею,
Аж шипить чорнильний гад...
Але пройдеш світ брехнею,
Та не вернешся назад.

Що ж, казися, пане, всує,
Капіталу підлий раб:
Правда віз не потребує —
Знати всім уже пора б...

Ні компартій заборона,
Ні репресії людей,
Ні шпигунська охорона
Не затримають ідей.

Всі святкують люди мирні
Жовтень наш за рубежем,
Чесні люди, друзі вірні,—
Їх все більше з кожним днем.

Ходить Жовтень рідним краєм,
Ходить містом і селом.
Ми радієм і гукаєм:
— Слава Жовтневі! Чолом!..

НЕПОВТОРНА НОВИНА

Повідала давня казка
нам про килим-самоліт.
Забаглось летіть — будь ласка,
вирушай в широкий світ.

Хто в літа дитячі славні
не шугав у небеса,
не шукав світи уявні,
де нечувана краса!

Та в однім недавно слові,
як почули ми Москву,
нам усім світи казкові
враз відкрились наяву.

Наче з казки, естафета —
бо піднявшись з Землі,
мчить до Місяця ракета,
прокладає шлях в імлі:

Мчить вона, немов той килим —
пречудовий самоліт,
що нам став з дитинства милим
і захоплює весь світ.

Із усіх обсерваторій
телескопи до небес:
роздивляйся, обговорюй,
світе, чудо із чудес!

Тільки ж чом не до вподоби
Чудо декому з панів?
Ось один із них від злоби
враз увесь пополотнів.

— Ні,—кричить,—тут щось нечисте!
А прислухаймось... А цить..
Запустили комуністи?
Може, ще не долетить...

Та зраділа вся планета —
неповторна новина:
досягла мети ракета,
вже на Місяці вона!

Стала фактом невблаганним
новина. А пан — опіксь!
(Він живе за океаном —
Іксон там, чи просто Ікс):

— Долетіла?! От халепа!..—
загорлав помічникам.
— Але хто посвідчить з неба,
що ракета їхня там?!

І, неначе спив отрути,
почало його трясти:
— Ні, якщо це й може бути,
це ще треба довести...

Чом же викликав тривогу
тут наш килим-самоліт?
Простилає й він дорогу
у комуністичний світ!

НЕ ЗОРІЄНТУВАВСЯ

Звітні збори почались.
Люду — повна зала.
— Он отой блондин, дивись,
З області, казали.

Наш начальник робить звіт,
Аж чоло у поті.
Як не є — лиш двоє літ
Він на цій роботі.

Тут і оплески, і сміх,
Дотепи в дебатах.
В нас таки немало їх,
Критиків зубатих!

Раптом виступив один,
Замахав руками:
— Не досвідчений ще він
Керувати нами!

Хоч і теза є така —
«Молодим — дорога!».
Ми не хочем хлопчака...
Дайте нам старого!

У оратора слова —
Як патрони з диску.
Встав з-за столу голова:
— Підведемо риску?..

— Думка є: схвалити звіт.
— Так. Хто за?.. Хто проти?..

Більшість за,
Оратор зблід:
«Що за повороти?»

Був начальник молодий,
Та зробив доволі.
Записали згідно з цим.
Все у протоколі.

Тут оратор з усіх ніг
Кинувся між люди,
До начальника підбіг,
Б'є себе у груди:

— Та я ж дурень: думку має
Слід було узнати.
Хтось казав мені, що вас
Вирішили зняти...

А начальник: — Ну й дивак! —
Та ще й засміявся:
— Так оце ти, — каже, — так
Зорієнтувався?!

І НА ЗАХОДИ Є ЗАХОДИ...

В деяких райкомах комсомолу повсякденна виховна робота з молоддю підміняється всілякою писаниною...

З газет

На столах паперів стоси,
За вікном акація
Все шепоче: хто се, хто се
День і ніч за працею?

Відчиняйте швидше двері
Цій весняній повені.
А чи ви там до паперів
Назавжди приковані?

Секретар же у райкомі
З досвіта й до заходу,
Вірний крапці, вірний комі,
Намічає заходи.

А встає лиш в тому разі,
Коли всі намічено
І по пунктах на бумазі
Всі їх перелічено...

Прагне юнь завжди нового:
Матч, похід призначено...
— Ні, по заходах такого
В нас не передбачено...

Тиждень книги. Взяти участь
Треба комсомолові.

Слід тут виявить рішучість —
Секретар за голову:

— В нас ця справа не готова —
От би знати загодя!
Та про це нема ні слова
В жоднім нашім заході!

Тут заходить чорноброва
Дівчина в жакетику.
Про любов веде розмову,
Про мораль, про етику.

— Ви пробачте, — він їй чемно, —
Та з любов'ю вашою
Ви прийшли сюди даремно
Це ви там... з мамашою...

В цім, шановна, я зарані
Вам відмовить змушений.
Встав, подібний до тарані, —
Отакий засушений.

Ще й додав, щоб нагадати,
Що вона з непроханих:
— Може, заходи складати
Нам ще й для закоханих?..

...Якщо став хто, добрі люди,
На цей шлях рискований,
То звільніть, нехай не буде
Заходами скований.

КРИТИЧНИЙ МОМЕНТ...

Уже, як заведено,—
В роботі своїй
Завжди посередині
Онисим Бугрій.

Він, правда, не з нитиків,
Одне загриза:
Не чути від критиків
Ні проти, ні за.

«Чи вдача в них заяча?
Мовчать, як на зло»,—
В Онисима Савича
На думці було.

Аж ось появилсь-таки
І огляд один:
«Нотатки про виставку
Останніх картин».

А в нім зауважено:
«На виставці тій
Нудними пейзажами
Дивує Бугрій...»

І далі: «Не віримо
В його почуття,
Бо фарбами сірими
Малює життя...»

— Та що це? — З Онисимом
Щось сталося страшно:
— Ні, ні! Це немислимо —
Вбивають мене!

Гадають, занидію? —
Лютує без меж.
Біжить у президію,
А там йому — те ж.

— Ні, я не безпомічний!
Я ще в комітет,
Все Марку Петровичу
Скажу тет-а-тет!

До Марка: — Хоч ти таки
Мене захисти...
А той: — Ні, до критики
Прислухайся ти.

— Що? Краше світ за очі,
Громлять мене вщент!

В Онисима Савича —
Критичний момент...

E K A A C I
i
E A I C I

ТУРБОТЛИВІ ДРУЗІ

Жарт

Як тільки прокинеться
Петрик
у хаті —
радіють під вікнами
друзі
пернаті.

Підніметься з ліжка,
відкриє
фіранку,
а голуб воркує:
— Доб-рого
р-ранку!

Горобчики ж можуть
завдати
і кривди,
бо все про уроки:
— Чи вчив ти?
— Чи вчив ти?

Та ще й прискіпучі —
зачівкають
хором:
— Чи вчив ти, чи вчив ти,
що задано
вчора???

А десь захопився
гулянням
чи грою —
Від друзів пернатих
немає
споксю.

Найбільше ж діймають
тріскучі
Сороки:
— А ско-ро уро-ки!
А ско-ро
уро-ки!..

1958

МИМОВУХ

Чи не знаєте ви Петю Мимовуха,
Що ніколи і нікого він не слуха?

Всі поради пропускає мимо вух.
Через те його й прозвали — Мимовух.

Всі заслухались: урок новий іде —
Мимовух собі і вухом не веде,

Коли щось йому у вухо і влітає,
То одразу в друге вухо вилітає.

Він схилився,— до скроні начебто рука,
Й тут же нею в учнів зайчики пуска.

Вчитель учням щось показує на карті,
Мимовух тим часом крутиться на парті.

Вчитель каже: — Йди до дошки,
Мимовух! —
Вийшов. Став. Чи онімів він, чи оглух?

На перерві всі до нього: — Що з тобою?
— Та-а,— промимрив він на це й махнув
рукою.

Так у першій чверті Петя Мимовух
Цілі дні ловив старанно в класі мух.

В другій чверті й мух не стало,— не
зівав,
Цілу чверть ловив наш Петя в класі гав.

В третій — майже й на уроки не ходив,
Бо на вулиці він витрішки ловив.

А в четвертій,— тут потилицю вже чуха,
Жде він іспитів, неначе віл обуха.

1953

А В МИХАЙЛА ХАТА З КРАЮ

Учень є у нас Михайло,
Непоганий учень сам.
Ще зовуть його — Минайло,
А за що — скажу я вам.

Бо себе він тільки знає,
Тому й кирпу гне завжди.
Де що коїться — минає,
Щоб уникнути біди.

Онде старший б'є малого —
Йде Михайло-піонер:
— Розмирять їх? А для чого?
Я ж не міліціонер!

А навіщо помічати,
Що бешкетник Гриць Прудкий?
Хай спляють батько й мати,
Коли Гриць у них такий!

Просить Рая Поволока
Йй задачу показать.
Він тікає: — От морока! —
Хоч і знає все на п'ять.

І додому двійку Рая
У щоденнику несе.
А в Михайла — хата з краю,
Сам хороший та й усе.

Йде до школи в день погожий,
Кирпа вгору, крок швидкий.
Він вважається хороший,
А чи справді він такий?

1955

ГРИЦЕВА МРІЯ

Чи є в світі птиця краща,
Ніж папуга говоряща?

—Ну, звичайно, що немає,—
Гриць Зубряк відповідає.

Що той голуб, що та галка?
Какаду — жива шпаргалка!

Хто що скаже, прочитає —
Все вона запам'ятає.

У кишеню чи під полу
Ти береш папугу в школу.

Коло дошки стане туго —
— Виручай,— шепнеш,— папуго!

І зубрійка ця відома
Скаже все, що чула вдома.

Розвести б папуг зубрійок —
Не було б на світі двійок...

Це вам зовсім не дурниця:
Тая птиця — мрія Гриця!

ДАЙ СПИШУ, БО СПІШУ...

В Слави Бута невдача:
Він домашніх завдань
Не зробив. А задача
Аж на вісім питань!

Та ще з мови дві вправи,—
Він їх теж не зробив.
Кепські справи у Слави —
Дома байдики бив,

А побіг оце в школу:
— Хлопці, дайте спишу,—
Хвать Миколу за полу:
— Дай спишу, бо спішу!..

Чийсь він зошит хапає
І на парті, в кутку,
Щось гортає, гортає,
Пише щось нашвидку.

Не щастить бідоласі,
Бо лунає дзвінок,
І учитель у класі
Починає урок:

— Ну, Славко, розкажи нам,
Як задачу зробив?
Розгубився хлопчина,
Зошит миттю схопив:

— «Поїзд вийшов,— читає,—
Із Москви в Ленінград...»
Вчитель Славу спиняє:
— Ні, це щось невпадало...

В класі всі зашептали:
— «Поїзд їде з Москви?»
Цю давно вже рішали! —
Та чмих-чмих в рукави.

— Щось там довго він їде? —
Каже вчитель.— Зажди,
Так, брат, діло не піде,—
Дай-но зошит сюди!

Слава знітивсь, зам'явся,
Власні б лікті кусав:
Вже і сам здогадався,
Що не те він списав.

Поміж учнів по класу
І пішло з того часу:
Хто списати спішить,
Лиш людей насмішить!

1953—1958

САШКО-ЗАМАЗУРА

Гей, книги, тікайте подалі,
Ховайтеся геть від Сашка,
Бо будете в маслі, і салі,
І в сажі, чорніші горшка.

В Сашка у чорнилі всі щоки.
Чуприна — моя ти бідо:
Вихриється й стирчить на всі боки,
Неначе сороче гніздо.

Сахається кішечка Мура,
У воду втік білий гусак,
Бо вибіг Сашко Замазура,
Із третього класу хлопчак.

А клас загудів, наче вулик,
Дивіться — оце так діла:
І крейда вже чорна, як вуглик,—
В Сашкових руках побула!

РОСТЕ НЕЗНАЙКО...

З і школи прибіжить Івасик,
Збере круг себе дівчору,
На пса Рябка накіне пасок
Та й ну тягати по двору.

То чийсь кашкет жбурне на гілку—
Мовляв, оце так висота!
То яку-небудь торохтілку
Коту прив'яже до хвоста.

Весь день бешкетництво, непослух,
А ввечері дверима рип —
І вже сидить біля дорослих,
До телевізора прилип.

— Чого це ти усівся, сину?
А годі байдики вже бити! —
До нього мати в ту ж хвилину.—
Тобі ж іще уроки вчить.

І дід онука проганяє:
— От, горе, наше, далєбі! —
Та головою похитає: —
І що ти думаєш собі?

— Росте незнайко...— каже мати.
Івасик тут надметься, злий:
— Як виросту — все буду знати,
А зараз я іще малий...

— Е ні, воно буває різно,—
Дідусь йому,— ось ти простеж:
Буває часом трохи пізно,
Коли дуженько підростеш.

Наука — це така, брат, птиця,
Що легше змалечку спіймать:
Чого Івасик не навчиться,
Того й Іван не буде знать.

1956—1958

ХИТРЕНЬКА ГАЛЯ

О х і гарно, як неділя:
Галя в лісі побула,
Принесла грибів і зілля,
Ще й вінок собі сплела.

Хоч назавтра є задачі,
З мови різні вправи є,
Так цікаві ж передачі
Телевізор подає!

Так сиділа Галя, поки
Звук затих і згас екран.
Де вже там учить уроки?
В голові важкий туман!

А на другий день Галина
Тільки в школу — вже й назад.
Що таке, яка причина —
Те нікому невдогад.

Тільки ж Галя в двір ступила,
Вже гукає од воріт:
— Мамо, вчителька пустила,
Бо живіт... болить живіт!

Та живіт — і то ж буває! —
Вгамувався, як на те.
Галя вже сидить, співає
І новий вінок плете.

Тут хвалить сусідка стала
І вінки, і співи ті:
— Тільки ж, Галю, ти казала
Ніби коле в животі?

— Ні, як чай поп'ю — не коле,
Перестане зразу, вмить...

— Ну, так знов би йшла до школи?

— А як знову заболить?

І говорить Галі мати:

— То виходить, доню, ти

Ї завтра можеш так сказати

І до школи не піти?

Хоч вогнем взялися щоки,

Мовить Галя у одвіт:

— Ні, я вже повчу уроки

Ї не болітиме живіт!

Я К ДАНИЛО ПОЄДНУЄ СЛОВО І ДІЛО

Дуже нам потрібен лом!
Ми по-бойовому
Всі повинні йти, гуртом,
На збирання лому!..

Так не раз у школі всім
Говорив Данило.
— Завтра ж лом збирать ходім! —
Аж послухать мило.

Йде на другий день загін
На збирання лому.
Де ж Данило? Де це він?
Чом не вийшов з дому?

Може, трапилося щось?
Може, хворий Даня?
Що це справді з ним стряслось,
Що не вийшов зрання...

Що ж, товариша мином?
А зайдім до Дані!
Ну, а Даня? Із м'ячем
Біга на майдані.

— Що ж робить мені тепер? —
Кліпає Данило.—
Руки вчора я подер,
Як змивав чорнило.

Як же можу я іти
Лом збирати з вами?
— А в футбол же граєш ти?
— Е, так то ж ногами!..

Не пішов збирати лом
З учнями Данило...
Легше діять язиком,
Ніж робити діло.

1955

ДЯДЮ, ДАЙТЕ ПАПІРОСКУ!

Раз іду я, а навпроти —
Руки в брюки — йде хлоп'я,
Невелике, жовтороте
Гороб'я.

— Дядю, дайте папіроску!.. —
Молоко ще ж на губі.
— А давно, — питаю, — соску,
З рота вийняли тобі?..

Він же слово промурмоче
Й по-дорослому мовчить.
А цигаркою, бач, хоче
Зросту й віку
Доточить!..

Глянеш — Гриць або Захарко
Смокчуть «Приму» чи «Казбек»,
Замість кинути цигарку
І сказати —
Цур їй пек!

1954

ЛЕВКО - ЛАСУН

Жив собі Левко Фісун,
Хлопець вередливий.
А тому, що був ласун —
Трохи ще й шкодливий.

Ось крізь шкурку наш Левко
Встромить соломину
І з глечати молоко
Смокче без упину.

Мати гляне: не така
Начебто і спека,
А щоразу молока
Висиха півглека.

І не віряться самій:
— Чи не киця Мурка?
— Як же киця, — хлопець їй, —
Коли ціла шкурка?

Схаменувся б наш Левко,
Так не мав і гадки:
То він вип'є молоко,
То поїсть оладки.

Все б Левкові одному —
Отакий удався.
І миналося йому,
Бо не попадався.

Раз солодкого схотів,
Гульк, а в комірчині
Мед, що вже давно кортів
Спритному хлопчині.

Сяє пляшка, мов янтар,
У Левка в долонях.
А пахтить бджолиний дар,
Як смажений сонях!

«Це олія! Теж смачна!» —
Випив ледь не пляшку.
Та потрібна тут вона
В домі на засмажку.

Саме рибу принесла
Із базару мати:
— Десь олія в нас була? —
Всіх давай питати.

— Я не брав, — сказав Славко,
Те ж кричить Марійка.
— Чи не бачив ти, Левко,
Де воно олійка?

Мав сказати він, що не брав
І не чув, не знає,
Та як перепел: «Хав-вав!» —
Голосу немає.

Він тихенько тільки хлип —
Хто ж тут пожаліє:
Стало ясно всім: охрип
Хлопець від олії!

Всі гукнули: «Ось той кіт!» —
Трохи чи не хором.
А Левка проймає піт,
Обпікає сором...

1958

П Е Р Е П Е Л

Волотка́ми, волотка́ми
Задзвеніло жовте просо.
Небо хмарками заткане,
Дрібен дощик сіє косо.

Вітерець кленка торкає,
Пахне матірка і плоскінь.
Тільки перепел гукає:
— Падь-падьом! — аж в серці лоскіт.

— Де ж ти звив собі гніздечко —
На кленочку чи в муравці?
— А гніздечко недалечко
Я схо-вав, схо-вав у травці!..

І спада роса краплисто.
Без смичка, без каніфолі:
— Падь-падьом! — луна срібليсто,
Що аж виляски по полю!

Я К СОЙКА БАБУСЮ ПІДВЕЛА

Гляньте: сойка! Ну й пустуха!
Синім вишите крило.
Пурх — і вже як не було...
Хто ж її пісень послуха —
Скаже: — Ну вже ж і мастак!
І совою гірко плаче,
І, мов курка, кудкудаче,
І співає, наче шпак.
Ну, а шпак пісні свої
Десь на гілці витинає,
І частенько він, буває,
Передражнює її.
Очеретянка й вівчарик
Прилетіли теж сюди,
Та й собі — на всі лади:
То мов жайворон з-під хмарок,
То мов жаба, то мов чиж...
Сойці втриматись несила —
Іволгу перекривила,
Ну а та їй: — Підожди ж!
Довести я всім волюю,
Як я вмію! Звідкіля
Ти взялась? Перекривля?!
Я зусиль не пожалі-і-ю!.. —
Сойка знову: — Ось візьмуся,
Переважу всіх я вас. —
Стала мекать, як бекас.
Тут якраз ішла бабуся —
Аж не віриться самій:

«Бий же мене сила вража,
Об'явилася пропажа:
Це ж озвався козлик мій!»
Крик той сойка повторила:
— А знайти мене вам зась! —
І, регочучи, знялась,
Лиш майнули сині крила...
Посміялась джеркотуха
Із бабусі, мов на зло.
Пурх — і вже як не було.
Ох і сойка! Ну й пустуха!..

1954

НЕ РОЗГУБИВСЯ

Раз пішов я в бір сосновий.
Між гілок,
Бачу, скік жовтоголовий
Корольок.
Чи то звик зелено-сірий
До сосни,
Що летить не хоче в вирій
Восени?
Ось він сів біля доріжки
Та й сидить.
Я ж підкрався, наче кішка,
Шапку — кидь!
І — спіймав. Заніс до хати,
Дав кори
(Буде в чому пошукати
Мошкар!).
По корі пташа скакає —
Що в ній є?
Обшукає-обшукає,
Поклює...
Ось весна бурульки віша
З крапельок.
В мене в хаті пожвавішав
Корольок!
Пострибав біля одвірка,
На вікні,
Від прогонича там дірка
У стіні.

Потім свиснув потихеньку,
Миттю — пурх,
І в ту дірочку маленьку
Раптом — шурх!
Отакий! В шибки не бився,
Тихий був.
А тепер не розгубився
І — майнув!
Раді-раді птичі зграї,
Вся рідня
За найменше в нашім краї
Пташеня.

1954

ОДУД

П рилетів весною одуд
У село Веселий Кут.
І навколо залунало:
— Буду тут! Буду тут!..

Оселився він на груші
У старезному дуплі.
Часом спурхне, сяде долі,
Ходить просто по землі.

Пострибає до криниці,
Підлетить, сіда на зруб.
Довгодзьобий та строкатий,
На голівці в нього чуб.

Там, де одуд появився,
Комашні, вважай, капут.
По весні ще довго чути:
— Буду тут! Буду тут!..

А буває — понад садом
Хрипло крикне на льоту
І з поживою у дзьобі
Мчить на грушу на товсту.

Видно так уже по всьому,
Радий літній він порі,
Бо живе в нас ціле літо,
Поки в школу дітвори.

Коли ж вересень надходить,
В теплий край його маршрут.
А весною знов почуем:
— Буду тут! Буду тут!

1955

ЗНАЙШЛИ ЛЕЛЕКУ

„Лелеко, лелеко,
До осені далеко?!» —
Викрикує на лузі
Засмагла дівчора.
А він кружляє в хмарі
З лелечихою в парі,
Мовляв, у вирій, друзі,
Мені ще не пора.

А ген над рікою
Зрослись верба з вербою,
Лелечина там хата
Із хмизу в вишині.
А в ній сім'я лелеча,
Сидить його малеча,
Біленькі лелечата,
Носаті та смішні...

Якось після бурі
У літній день похмурий
Знайшли лелеку діти
В леваді за селом.
Ой леле! Ой лелеко!
У теплий край далеко,
А як тобі летіти
З пораненим крилом?

Взялися юннати
Лелеку лікувати.

Летить його родина
У теплий край сама.
А він у хатній тиші
Їсть рибу, м'ясо, миші
І жде тієї днини,
Коли мине зима..

І ось над рікою
Повіяло весною.
Пускають діти в квітні
Лелеку у політ.
А він, немов вітрила,
Розправив дужі крила,
І птиці перелітні
Кричать йому: — Привіт!..

— «Лелеко, лелеко,
До осені далеко?» —
Знов голос друзів щирий
Лунає із двора.
Гляди ж но, довгоногий,
Щоб не забув дороги,
Як відлітять у вирій
Настане знов пора!

1955

ШВИДКА ДОПОМОГА

Вранці я по яблука
Розігнався в сад.
Аж примітив зяблика,—
Я тоді назад.

Придивився — шулиться
Кволе зябленя.
Не тікає, тулиться
До старого пня.

Я забув про яблука,
Я над ним присів:
— Що з тобою, зяблику?
Чом посоловів?

Чи мошва не ловиться?
А пташок мовчить:
В горлечку шовковиця
Впоперек стирчить...

Вийняв соломинкою:
— Що ж ти так їси?! —
Напоїв краплинкою
Чистої роси...

Річ така шовковиця —
І смачний шматок,
Тільки ж бо, як мовиться,
Не на твій роток!

Ну, нічого, зяблику,
Це не дивина.
Підростеш — шовковиця
Буде не страшна!

1955

ПРИГОДА В САДУ

Чом ворони: — Кар-кар-кар?
Чом летять, як на пожар?

І сорока: — Скре-ке-ке! —
Прилетіла.— Що таке?

А пригода тут така:
Тут нещастя у шпака.

— Чи він жив? Чи він жив? —
Горобець на сполох бив.

Та не шпак це, а дивак,
Бо й не знав нічого шпак.

Він не чув, як через пліт
На шпаківню виліз кіт.

Тут ураз ворона: — Карр!
Ну й котяра! Ну й штукар!

А сорока: — Скре-ке-ке!
Де це видано таке?

Сивим вусом кіт пряде
І шпака з шпаківні жде.

Горобець летів, спішив:
— Шпаче, шпаче, чи ти жив?

Кепські, чує шпак, діла
Та з шпаківні — як стріла.

Окрутнувсь — та на kota,
Мов шуліка, наліта.

Тут схопилися із гнізд
І синиця, й чорний дрізд.

— Ах, ці капосні коти!
Слід шпаку допомогти.

Розігнався з дуба крук
Та kota по тім'ю стук!

— Ми відучим цих котів! —
І з kota аж пух летів...

Спільно друзями садка
Порятовано шпака.

1955

ПРО ГОРОБЧИКА-МОЛОДЧИКА

I

Тьотя Мотя часто гудила,
Проганяла горобця:
— Ба! На голову опудала
Сів, наївшия просця.

Ну вже й капосная птиця,
Хоч би хто тебе провчив...—
Та не з тих він, щоб журиться
Чи вичікувать харчів.

— Чів-чів-чів! — неначе бавиться.—
Чим ви хочете провчить?..
Ціле літо марно палиця
З рук опудала стирчить.

II

А зав'юга на порозі,
Холоди пішли страшні,—
Горобчина у тривозі:
Ні зерна, ні комашні.

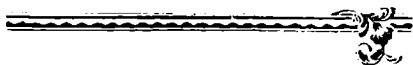
Скільки градуси не міряй —
Лід, звичайно, не черинь..
Ну, то що ж? Летить у вирій?
А навіщо? Цінь-цвірінь!..

— Ти, горобчику, в турботі? —
Посипають крихітки
Тьотя Мотя й донька тьоті,—
Іж, горобчику меткий.

Хоч і є часом причина
Нам кричать тобі «а киш!»,—
Все ж великий молодчина,
Що від нас ти не летиш!..

1956

*На ниві
літературній...*

ОДНОПЕРЧАНИ

огляньте-но, який здоровий,
Який веселий сміх у нас.
Остап — живий! —
 правофланговий!
Іде Олійник, Воскрекас,

Ковінька... Молодь... Нумо в ногу!
Хай буде мужньою хода!
Хай найновішому дорогу
Дотепне слово проклада!

Як в ногу йдуть однопалчани,
Надійні миру вартіві,—
У ногу йдуть одноперчани,—
Хороші друзі бойові!

...Ось зал колишеться від сміху —
Навіки зарядив Остап
Свою «Зенітку», склавши віху,
Новий у гуморі етап.

...Співають ідучи дівчата,
Стокрила пісня про Донбас,
Весела, мужня і завзята,
Що склав Сергій наш Воскрекас.

І в шахтаря і в тракториста
Шукайте книжку гумориста,
Що склав Олійник для донецьких
Героїв — хлопців молодецьких.

Шукає «Перець», наче голку,
Тих, що перо в них, як жало.
Знайшов — о, нашого, брат, полку
Сьогодні, каже, прибуло!

Народне слово, наче криця,
Всім чесним служить повсякчас,
Веселим сміхом промениться
Від Котляревського до нас.

На пережитки — гніву спалах,
Не перший раз бо друзі йшли
В рішучий бій проти відсталих,
Щоб здоровенькі ті були!

То знайте ж, любі наші друзі,
Ми з вами у міцнім союзі!
Та знають хай же й вороги —
Всіх посічем їх до ноги!

ВИДЮЩИЙ КРИТИК

Ну, як його?.. Не Потайнюк...
Потайко? Ні... Ну, той, що критик!
Та ні — не кандидат наук,
А псевдопильності він злиток,

Що все шукає на шляху
Неточних тверджень і невірних,
Що вміє роздувать блоху
До розмірів до слономірних.

Що от бува як ви йдете,
Він обережно вас підкличе:
— У вашім творі... щось не те...—
До вас шепоче таємниче.

Розгляне книгу чи статтю
Крізь грані щербленої призми
І лє, як дьогтем у кутю,
Що в вас там хиби, навіть... «ізма».

І з цим підходить він до всіх.
Що не кажи — він геній суший.
Бо так виходить, мов на гріх,
Що всі сліпі, а він видющий.

В цілого колективу «зрив»
Знайшов, писнув заяву з ходу...
А що в житті він утвердив?
Нову підсиджування моду?!

Чи він опіксь на молоці
І все життя на воду студить?
Ні, як і всі слизькі люді,
Він просто звик усім паскудить!

НАПРОЛОМ

Редактор віршів не схвалив
В однім товстім журналі.
А що ж поет? Чоло схилив?
О ні! Він діяв далі.

«Якби з редакторами всяк
Погоджувався здуру,
То чорта з два, мабуть би, так
Проліз в літературу.

Затиснуть можна, хоч утни
Ти архігеніально.
Та мусять діяти вони
Лише ко-ле-гі-ально!..»

Закреслив назву «Над Дніпром»—
Ні, носа, брат, не вішай! —
І озаглавив — «Напролом»,—
Цикл ніби вже й сильніший.

Всю редколегію із ним
Днів три (усім на подив),
Немов з листом із обхідним,
Сумлінно він обходив.

Окремо кожного схиляв,
Вклоняючись доземно.
А той читав та відхиляв,
Звичайно, дуже чемно...

Робить поетові прорив?
Та не було б потреби,
Якби в поета говорив
Вірш кожен сам за себе...

Хай автор циклу «Напролом»
Одне запам'ятає:
Той ходить з обхідним листом,
Хто... звідкись вибуває!

РОЖЕВА МРІЯ

У Андрія Криворучка
Є чорнило й авторучка.
Туфлі є — широкий рант —
І талант. Який талант!

Циклом вірші вийшли з друку!
Це не жарти. Це — труди.
Чи не кинути науку
Ради музи назавжди?

В юридичнім інституті?
Він? Який же він юрист?
Він по суті на розпутті —
В нього зовсім інший хист!

І не йде уже, а плине —
Згорда стрельне з-під брови,
Шевелюру ще закине
Легким змахом голови.

Він стоїть біля порога
Слави. Як-не-як — співець!
Навіть знає вже дорогу
В «знаменитий» погрібець.

Та хіба померкнуть згадкам:
Цокався тут сам Ікс із ним,
Ще й сплатив за все (порядком
Допомоги молодим!).

В Криворучка фоліантів
Ще нема, та вже тепер
Є листи — літконсультантів
Усього СРСР!

Зиму він над білим клаптем
Творчі груднощі долав...
Аж тут сесія. І раптом —
Трьох він іспитів не склав.

Мов на зло й з газет відмова:
«Вірш слабкий...» (А ждав похвал).
І з журналу — два-три слова:
«Вірш не йде...» І тут провал!

Скрізь відчилось: недоучка.
Все на волю хвиль пустив.
От і вийшло — Криворучко
Шилом патоки хватив!

Так дійшла рожева мрія
До печального кінця.
Бо не вийшло із Андрія
Ні юриста, ні співця.

ЮРІЙ СМОЛИЧ

...І відтоді на все життя я зне-
навидів аплодисменти...

Ю. СМОЛИЧ.

Цю книжку Смолича без втоми
Перечитав оце я вчора.
І стало все мені відомо
Про невідомого актора.

А він мастак, часу не губить;
Натхненний, весь горить у праці.
Якщо ж він оплесків не любить,
Хай пише тільки для овацій!

МИКОЛА ТЕРЕЩЕНКО

Привіт з узбецької долини
Слав українським він полям
І підганяв перо невпинно:
Скрипи, калям, скрипи, калям!

Тепер поет на Україні.
«Ужинок» склавши до копи,
Привіт узбецькій шле долині:
Перо, скрипи, перо, скрипи!

КРИТИК-ШТАМПУВАЛЬНИК

Є критики-емпірики,
Що штамп вживають широко:
Кому — ярлик сатирика,
Кому — поета-лірика.
Всім смертним — смертні вироки,
А метрам — панегірики.

СЕРЬОЗНО ПРО СМІШНЕ

Цей критик розсмішив мене —
І то ж бува в житті курйозне:
Писав серйозно про смішне,
А вийшло смішно про серйозне.

ТЕРЕНЬ МАСЕНКО

Не для того зростав я колись,
Щоб робити в стилістику рейди.
Все друкуй — придивляйся, дивись —
Може кількість у якість перейде?

СЕРГІЄВІ ВОСКРЕКАСЕНКУ

майстрові безадресних епіграм

Епіграма в вас химерна:
Безадресна, а зубата!
Ще до автора поверне,
Не знайшовши адресата.

МИКОЛІ НАГНИБІДІ

автору книги «Морські балади»

Нагнибіда, нагни біду.
Біда, не гни Нагнибіду,
Бо ж вірш морський не без води,
А це вже близько до біди!

СТЕЦАНОВІ ОЛІЙНИКУ

У вашій мові є «макушка»,
«Ращот», «наоборот», «вудела»...
Про це б сказав Кіндрат Галушка:
«Олійник тут не в курсі дела!»

АГАТА ТУРЧИНСЬКА

У мене що не речення,
То й поетичне клечення.
Сповняю вірші стрічками,
Смерічками, Марічками...
Чи, може, я приречена,
Що так я засмеречена?

СТЕПАН КРИЖАНІВСЬКИЙ

Якби не це звання учене,
Писав би вірші повсякчас.
Статті писали б ви про мене,
Та не такі, як я про вас!

ОЛЕКСІ ЮЩЕНКОВІ

Ніщо були б і критиків докори,
І на Парнас ти пішки б не чесав,
Коли б на всі твої, Альошо, твори
П. Майборода музику писав.

БОГДАНОВІ ЧАЛОМУ

Богдане, ти задав мені задачу:
Казав, тебе розцілював Маршак.
І вірю я, що це, можливо, й так,—
За що ж — по віршах досі ще не бачу!

МАРІЯ ПОЗНАНСЬКА

(Пародія)

Критику-розбійнику, що ти наробив,
Нащо ти в статті своїй автора побив?
Як тобі не соромно — він слабує й так.
Бити всіх голоблею, знаю, ти мастак.
Як тобі не соромно — меншенького
 бить?
Більше ж він не буде критики любити!

РЕПЛІКА ВРАЗЛИВОМУ ПІТОВІ

Сатирик на піта епіграму
Надрукував. І що б же наш піт?
Такого наробив він тарараму
Сатирику!.. Аж через десять літ.

Він виліз на трибуну. І картає,
І прискіпається — ніяких меж.
Я думав, почуття він гумору не має,
Аж виявляється, що глузду — теж.

**РЕЖИСЕРАМ-
ПЕРЕСТРАХОВНИКАМ**

Режисер, я чув, у пресу
Пропозицію подав:
Перш ніж ставити, щоб п'єсу
Видав «Перестрахвидав».

ЕПІТАФІЯ САТИРИКОВІ

(Жарт)

Я, добре знавши долі вирок,
Не ждав хвали, не ждав подяк.
В могилі цій лежить старик,
Бо на могилі зріс будяк!

*Шурботливі
друзі*

ГРИЦЕВА МРІЯ

и є в світі птиця краща,
Ніж папуга говоряща?

— Ну, звичайно, що немає,—
Гриць Зубряк відповідає.

Що той голуб, що та галка?
Какаду — жива шпаргалка!

Хто що скаже, прочитає —
Все вона запам'ятає.

У кишеню чи під полу
Ти береш папугу в школу.

Коло дошки стане туго —
— Виручай,— шепнеш,— папуго!

І зубрійка ця відома
Скаже все, що чула вдома.

Розвести б папуг зубрійок —
Не було б на світі двійок...

Це вам зовсім не дурниця:
Тая птиця — мрія Гриця!

МИМОВУХ

Чи не знаєте ви Петю Мимовуха,
Що ніколи і нікого він не слухає?

Всі поради пропускає мимо вух.
Через те його й прозвали — Мимовух.

Всі заслухались: урок новий іде —
Мимовух собі і вухом не веде,

Коли щось йому у вухо і влітає,
То одразу в друге вухо вилітає.

Він схилився,— до скроні начебто рука,
Й тут же нею в учнів зайчики пуска.

Вчитель учням щось показує на карті,
Мимовух тим часом крутиться на парті.

Вчитель каже: — Йди до дошки,
Мимовух! —
Вийшов. Став. Чи онімів він, чи оглух?

На перерві всі до нього: — Що з
тобою?
— Та-а,— промимрив він на це й
махнув рукою.

Так у першій чверті Петя Мимовух
Цілі дні ловив старанно в класі мух.

В другій чверті й мух не стало,—
не зівав,
Цілу чверть ловив наш Петя в класі
гав.

В третій — майже й на уроки не ходив,
Бо на вулиці він витрішки ловив.

А в четвертій,— тут потилицю вже
чуха,
Жде він іспитів, неначе віл обуха.

ТУРБОТЛИВІ ДРУЗІ

(Жарт)

Як тільки прокинеться
Петрик
у хаті —
радіють під вікнами
друзі
пернаті.

Підніметься з ліжка,
відкриє
фіранку,
а голуб воркує:
— Доб-р-ого
р-р-анк-у!

Горобчики ж можуть
завдати
і кривди,
бо все про уроки:
— Чи вчив ти?
— Чи вчив ти?

Та ще й прискіпучі —
зачівкають
хором:
— Чи вчив ти, чи вчив ти,
що задано
Вчора???

А десь захопився
гулянням
чи грою —
від друзів пернатих
немає
спокою.

Найбільше ж діймають
тріскучі
сороки:

— А ско-ро уро-ки!
А ско-ро
уро-ки!..

ХИТРЕНЬКА ГАЛЯ

Ож і гарно, як неділя:
Галя в лісі побула,
Принесла грибів і зілля
Ще й вінок собі сплела.

Хоч наавтра є задачі,
З мови різні вправи є,
Так цікаві ж передачі
Телевізор подає!

Так сиділа Галя, поки
Звук затих і згас екран.
Де вже там учить уроки?
В голові важкий туман!

А на другий день Галина
Тільки в школу — вже й назад.
Що таке, яка причина —
Те нікому невдогад.

Тільки ж Галя в двір ступила,
Вже гукає од воріт:
— Мамо, вчителька пустила,
Бо живіт... болить живіт!

Та живіт — і то ж буває! —
Вгамувався, як на те.
Галя вже сидить, співає
І новий вінок плете.

Тут хвалить сусідка стала
І вінки і співи ті:
— Тільки ж, Галю, ти казала,
Ніби коле в животі?

— Ні, як чай поп'ю — не коле,
Перестане зразу, вмить...
— Ну, так знов би йшла до школи?
— А як знову заболить?

І говорить Галі мати:
— То виходить, доню, ти
Й завтра можеш так сказати
І до школи не піти?

Хоч вогнем взялися щоки,
Мовить Галя у одвіт:
— Ні, я вже повчу уроки,
Й не болітиме живіт!

ДЯДЮ, ДАЙТЕ ПАПІРОСКУ!

Раз іду я, а навпроти —
Руки в брюки — йде хлоп'я,
Невелике, жовтороте
Гороб'я.

— Дядю, дайте папіроску!..—
Молоко ще ж на губі.
— А давно, — питаю, — соску
З рота вийняли тобі?..

Він же слово промурмоче
Й по-дорослому мовчить.
А цигаркою, бач, хоче
Зросту й віку
Доточить!..

Глянеш — Гриць або Захарко
Смокчуть «Приму» чи «Казбек»,
Замість кинути цигарку
І сказати:
Щур їй пек!

РОСТЕ НЕЗНАЙКО

Зі школи прибіжить Івасик,
Збере круг себе дівчору,
На пса Рябка накинє пасок
Та й ну тягати по двору.

То чийсь кашкет жбурне на гілку—
Мовляв, оце так висота!
То яку-небудь торохтілку
Коту прив'яже до хвоста.

Весь день бешкетництво, непослух,
А ввечері дверима рип —
І вже сидить біля дорослих,
До телевізора прилип.

— Чого це ти усівся, сину?
А годі байдики вже бити! —
До нього мати в ту ж хвилину.—
Тобі ж іще уроки вчить.

І дід онука проганяє:
— От, горе наше далєбі! —
Та головою похитає: —
І що ти думаєш собі?

— Росте незнайко...— каже мати.
Івасик тут надметься, злий:
— Як виросту — все буду знати,
А зараз я іще малий...

— Е, ні, воно буває різно,—
Дідусь йому,— ось ти простеж:
Буває часом трохи пізно,
Коли дуженько підростеш.

Наука — це така, брат, птиця,
Що легше змалечку спіймать:
Чого Івасик не навчиться,
Того й Іван не буде знать.

**ДОБИ БУДЕШ ТИ, КІНДРАТЕ,
ПТИЧІ ГНІЗДА ВИДИРАТИ?**

Взяв Кіндрат собі за звичку:
Так і шастає в кущах,
Так і зиркає в травичку,
Чи не лупиться де птах.

Він на річці біля гатки,
Поміж зарослів і трав,
Вчора пташку вбив з рогатки,
Вісім гнізд повидирав.

Драв він ремезів, як вудив
Та бродив по міліні,
В хащах драв сорокопудів,—
Руки й губи в полині.

Не одна кричала птаха:
— Пожалій гніздо моє! —
Наче думала, бідаха,
Що в Кіндрата серце є.

Не хотів він їх і знати,—
Був Кіндрат із тих знавців,
Що уміють розрізняти
Лиш ворон та горобців.

Щоб надрать яєць пташиних
В дальнім лісі чи між трав,
Він чіплявся по машинах,
Носом він шляхи орав...

Ось затявся в одну душу:
— Злізу, що б там не було! —
До дупла поліз на грушу,
Всунув руку в те дупло.

А кажан його за палець
Як ухопить, як кусне.
— Ой! Гадюка! — зблід
зухвалець.—
Ой рятуйточки мене!

Сторчака летить додолу,
Об сучок роздер штани!
Розлетівшися навколо,
Реготали кажани...

Звівсь Кіндрат, забився дуже.
Хто ж йому поспівчува?
Коли чує: «Бідний, друже...»
Кажуть гусінь та мошва.

Гусінь ще ж і примовляла:
— Будь би всі, як цей Кіндрат,—
Золота б пора настала,
Краще б нам було встократ!..

ДМИТРО БІЛОУС

(Біографічна довідка)

Дмитро Григорович Білоус народився 1920 року в с. Курмани на Сумщині в селянській родині. Вчився в Харківському університеті, а після Великої Вітчизняної війни закінчив Київський державний університет імені Т. Г. Шевченка та аспірантуру при кафедрі історії української літератури.

В дні Вітчизняної війни був на фронті, а після поранення працював на радіостанціях «Радянська Україна» та «Партизанка», співробітничав у радіожурналі «Сатиричний залп». Пізніше працював в українському радіокомітеті та в редакціях літературних журналів.

У 1948 році вийшла його перша збірка гумористичних віршів «Осколочини!», потім — книги «Будьмо здорові!», «Добрим людям на здоров'я, ворогам — на безголов'я», «Веселі обличчя», «Декому на загадку», «Зигзаг» та кілька збірок віршів для дітей.

Член КПРС.

З М І С Т

КОЛОС І КУКІЛЬ

	Стор.
Життя Одарки Палагечі, нею самою пові- дане	7
Про діда колгоспні наші	29
Зустріч	33
Королева праці	35
Колісник	38
Ми чотири шахтарі	40
Сім Галь і п'ять Марій	42
По-комсомольськи	46
Що таке зигзаг?	49
Слимакові принципи	54
Лука лукавий	58
Відповідальний переляк	62
Про вузеньке піконечко та лузате сонечко	66
Начитаний спінінгіст	69
Як Мина Круть корми заготовляв	73
Як Рудаяського скоротили по штату . .	75

	Стор.
А мета була не та 78
Закоханий 81
І на заходи є заходи...	. 84
Дивний сон 87
Фейерверк 90
Дівчина моєї мрії 93
Що за птиці? 96

НА НИВІ ЛІТЕРАТУРНИЙ...

Одноперчани 127
Видющий критик 130
Напролом 132
Рожева мрія 134

	Стор.
Юрій Смолич	137
Микола Терещенко	138
Критик-штампугальник	139
Серйозно про смішне	140
Терень Масенко	141
Сергієві Воскресенку	142
Миколі Нагнибіді	143
Степанові Олійнику	144
Агата Турчинська	145
Степан Крижанівський	146
Олексі Ющенкові	147
Богданові Чалому	148
Марія Познанська	149
Репліка вразливому піїтові	150
Режисерам-перестраховникам	151
Елітафія сатирикові	152

ТУРБОТЛИВІ ДРУЗІ

Грицева мрія	155
Мимовух	157
Турботливі друзі	159
Хитренька Галя	162
Дядю, дайте папіроску!	165
Росте незнайко	167
Доки будеш ти, Кіндрате, птичі гнізда видирати?	169
Дмитро Білоус (Біографічна довідка)	172

**БЕЛОУС ДМИТРИЙ
ГРИГОРЬЕВИЧ**

**Колос и куколь
Юмористические стихи**
(На украинском языке)

*

Портрет Дмитра Білоуса
роботи художника *А. С. Туровського*

*

Редактор *А. П. М'ястківський*
Художник *М. Д. Шаншейн*
Художній редактор *Р. Ф. Ліпатов*
Технічний редактор *Н. А. Тимчишина*
Коректор *О. Я. Лавбна*

*

Здано на виробництво 21-IV-60 р. Під-
писано до друку 5-V-1960 р. Формат
70×108 /₆₄. Фіз. друк. арк. 2,75. Умов.
друк. арк. 4,51. Обл.-вид. арк. 3,94.
Тираж 8.000. Зам. 342. Ціна 4 крб.
БФ 02377. Видавництво ЦК ЛКСМУ
«Молодь», Київ, Пушкінська, 28.

*

Львівська книжкова друкарня Головополі-
графвидаву Міністерства культури УРСР,
Львів, Пекарська, 11.

